

මහ රහතුන් වැඩි මහ ඔස්සේ

අතහැරීම 4

යාගය

ඉදිරිපත් කිරීම සුදත් වන්දුසේකර

තෙරුවන් සරණයි

මෙය හුදෙක් ධර්ම දානයක් වශයෙන් හැකිතාක් බෙදා හරින්න

"මේ සෝර, කටුක, භයානක සංසාරයේ හිය දැක, මේ ආත්මභාවයේම සසර දුකින් එතෙර වීමට අධිෂ්ඨාන කරමින්, වීර්ය වඩමින්, නිවන් මඟ පුරන, 'දක්ෂ', ගිහි පැවිදි උතුමන්ට පමණක් මේ අහිංසක ව්‍යායාමය, උපකාරයක්ම වේවා, ශක්තියක්ම වේවා, මාර්ගයක්ම වේවා.

තම තමන්ට වැටහෙන ප්‍රමාණයට තම තමන්ගේ ජීවිත වලට ගලපාගනිත්වා, අර්ථ හෝ ව්‍යාකරණ වැරදි ඇතොත් ඔබ නොකල වරදකට ඔබ නොගැටෙව්වා, අනුන්ටද අනුකම්පා කෙරේවා, වැරදි නැතොත් නිවැරදි දෙය නිවැරදි ලෙස දක්වා. මෙහි සටහන් හැම අර්ථයක් තුළින්ම ඔබ සැමට යහපතක්ම වේවා! තමා තමාටම පිහිටකොට ගනිත්වා... "

යයි උන්වහන්සේ ඒ පොත් පෙළ ඇරඹුමේ ලියා ඇත්තාහ.

ලොව්තුරා බුදුරජානන්වහන්සේ දිනක් මහා සංඝරත්නය පිරිවරාගෙන මගධ ජනපදයේ වාරිකාවේ වදිනවා. මගධ ජනපදයේ බොහෝම මහේශාකාය ලෙස ජීවත්වෙන කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයා මේ දිනවල විශාල යාගයකට සුදානම් වෙමින් සිටියේ. මෙම කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයාට අයත් විශාල උයනේ ලොකු ගවයන් 700ක් ගොන් නාමිඛන් 700ක් තරුණ වැස්සියන් 700ක් එළවන් 700ක් බැටළුවන් 700ක් යාගය සඳහා කණුවල තිබුණා. යාගය පවත්වන බ්‍රාහ්මයන්ගේ ප්‍රභූභාවය මහේශාකායභාවය අනුව යාගයට ගන්න සතුන් ප්‍රමාණය වැඩිවෙනවා. කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ බොහෝම ප්‍රභූ බ්‍රාහ්මණයෙක්. ඒ නිසාමයි යාගය මෙතරම් සරුසාර ලෙස සංවිධානය තිබුණේ. මේ යාගය පැවැත්වීම සඳහා සිව්දිශාවෙන් පැමිණි මිත්‍යාදාෂ්ටික බමුණන් 500 දෙනෙක් කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයාගෙන් ආගන්තුක සත්කාර ලබමින් යාගයෙන් අනතුරුව ලැබෙන පඩුරු ලභාසත්කරවලට ගිජුව උයනේ නැවතී සිටියා. තමන්ගේ සැපය උදෙසා, තමන්ගේ සතුට උදෙසා අහිංසක සතුන්ව අමු අමුවේ මරාදම එම සතුන්ගේ මරණය අදෝනා තුළින් එම සතුන්ගෙන් ගලායන උණුසුම් රුධිරය තුළින් විමුක්තිය සක්ෂාත්කරගැනීම මේ සැමදෙනාගේම බලාපොරොත්තුව වුණා. මිත්‍යාදාෂ්ටික බමුණන්ගේ පැවැත්ම උදෙසාම එදා සමාජයේ වජුරා තිබූ මෙම කුරිරු සත්ව සාතන යාගයන් හේතුවෙන් ලක්ෂගණන් සතුන් ඉතාමත් කුරිරු ආකාරයට ජීවිත පුජකළා.

කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයාගේ අතීත කුසලයක් නිසාදෝ මේ කුරිරු යාගයට පෙරාතුව ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදකින්න යන දහස්ගණනින් යන ගම් වැසියන් සමග ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදකින්න ගියා. යාගය පැවැත්වීම සඳහා පැමිණි සිටි බමුණන් 500 දෙනාම කෙළභලමින් සිටියේ අහිංසක සතුන් 3500ක් දෙනාගේ බෙලි කඩු, මන්න, පිහිය වලින් කපලා ගලායන රුධිරය දැකලා සතුටුවෙන්න. ලැබෙන පඩුරු දැකලා සතුටුවෙන්න. මේ බමුණන්ගේ විරෝධය මැදයි කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයා බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදකින්න ගියේ. එතැනදී බ්‍රාහ්මණයාට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ගිහි පිංවතුන්ලාට මෙලොව පරලොව වශයෙන් යහපත සලසාදෙන උතුම්ම යාගය කුමක්ද කියලා. යම් පිංවතෙක් හදවතින්ම තෙරුවන් සරණ පිහිටිලා මහා සංඝරත්නයට සිව්පසයෙන් ඇප උපස්ථාන කරලා පංචශීලය සමාදාන වෙලා ජීවත්වෙනවා නම්, එය තමයි මේ ලෝකයේ ඔබගේ විමුක්තිය උදෙසා ඇති ලොකුම යාගය කියලා. මේ උතුම් යාගය යම් ගිහිපිංවතෙක් සිදුකළොත් සතුන් මැරෙන්නේ නැහැ. සතුන්ට හිංසාවක් වෙන්නේ නැහැ. සතුන්ට හිංසාකිරීම නිසා අපාගතවන මිනිසුන් ඇතිවෙන්නේ නැහැ. මේවැනි කුරිරු ආදර්ශයන් සමාජයේ වටිනාකම් බවට පත්වෙන්නේ නැහැ කියලා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උතුම් ධර්මය ශ්‍රවණය කරලා කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයා උතුම් තෙරුවන් සරණ පිහිටියා. ශීලයේ වටිනාකම හොඳින් හඳුනාගත්තා. ඒ මොහොතේම කුරිරු යාගයට සුදානම් කොට තිබූ සතුන් 3500 දෙනාම නිදහස් කොට හැරියා. තෙරුවන් සරණ නිසාම රැස්වීමට තිබූ මහා අකුසල් කන්දක් වැළකී ගියා. යාගය සිදුකිරීමට පැමිණි බමුණන් 500 දෙනා බුදුරජානන්වහන්සේට දෝෂාපරෝපණය කරමින් විසිරී ගියා. අහිංසක සතුන් 3500 දෙනෙකුගේ මරණය අදෝනාවන්ගෙන් එම සතුන්ගේ උණුසුම් රුධිරයෙන් සහ කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයාගේ පඩුරු වලින් තෘප්තිමත් වීමට බලාපොරොත්තුව සිටි බමුණන් 500 දෙන මේ මොහොතේ හවයේ කොතැනක සිටිද යන්න හේතුඑල ධර්මයන්ට අනුව පිංවත් ඔබ සිතා බලන්න ඕනේ. වර්තමානයේ යාගයන් සඳහා බෙල්ල කැපෙන එළවෙක්, කුකුලෙක් වෙලා මෙම බමුණන් ඉන්න පුළුවන්. කවුරුත් හෝ යාගයක් සිදුකරන්නේ තමන්ගේ පැවැත්ම ආරක්ෂාව සහ විමුක්තිය උදෙසාමයි. යාගයක් කියන්නේ තිරිසන් සතුන් බිලිදීම පමණක් වෙන්නේ නැහැ. මනුෂ්‍යයින් බිලිදීමද යාගයක් වෙනවා. මනුෂ්‍යයින් බිලිදෙන යාගයන් ලෝකයේ හැටදාමත් පැවතුනා. ඒවාට අපි යාගයන් නොවෙයි යුද්ධය කියලා. යාගයේ නාමයෙන් කෙරුණත් යුද්ධයේ නාමයෙන් කෙරුණත් මේවායින් සතර අපායේ උපතකට ඔටුණු පලඳවන විමුක්තියක් විනා එකම සිතුවිල්ලක සැපයක් උදෙසා ඔටුණු පලඳවන විමුක්තියක් නම් මේවායින් ලැබෙන්නේ නැහැ. අපිට මතක ඇති කාලයේ අපේ රටෙන් 1971, 1983, 1989 මෙවැනි යාගයන් කිහිපයක් පැවතුනා. උතුරේ ප්‍රශ්නය නමින් දශක ගණනාවක් දිගු වූ යාගයක් පැවතුනා. මෙම යාගයන් හීදී මිනිසුන් දස දහස් ගණනක්

මිය ගියා. මරා දැමුණා. ලේ පැහැයට කැමති ශීලයෙන් පිරිහුණු මිනිස්සු මෙවැනි යාගයන් තුළින් බලාපොරොත්තු වූයේ විමුක්තියයි.

තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් ශීලයෙන් තොරව පිංවත් ඔබ බලාපොරොත්තු වන විමුක්තිය හුදු මයාවක්ම බව ඉහත සෑම යාගයකදීම හොඳින් ඔප්පු වුණා. ඉහත යුද්ධය නැමති යාගයේදී , යාග භූමියකදී ජීවිතය පුජා කළ සටන්කරුවෙකුගේ නැවත උපතක් හික්ෂුවක් තම උතුම් සමිධියේදී අරමුණු කොට බලනවා. හික්ෂුවට අරමුණු වෙන්නේ දැවැන්ත සර්පයෙකුගේ කොටසක්. එම සර්පයා භූත සර්පයෙක්. මෙම සර්පයාගේ ශරීරයේ ප්‍රමාණය හොඳින් වැඩුණු කෙසෙල් කඳක ප්‍රමාණයට සමානයයි. මෙම සර්පයා මහා පොළොවට බද්ධ වෙලා ගිලිලයි සිටින්නේ. මහා පොළොවෙන් ඉහළට මෙම සර්පයාගේ කඳ කොටස ආදී තුනක පමණ මතු වී තිබෙනවා. සර්පයාගේ ශරීරයේ අග කොටස මහ පොළොවට ගිලිලයි තිබෙන්නේ. මේ සර්පයාට තියෙන්නේ කොටි මුහුණක්. ඒ කියන්නේ කොටියෙකුගේ මුහුණක් සර්ප ඇඟක් සහිත මහා පොළොවට ගිලුණු සත්වයෙක්. මේ අරුමපුදුම භූත සත්වයා පොළොවට බද්ධවෙලයි සිටින්නේ. එයට එහා මෙහා යන්න බැහැ. තම භූමිය කෙරෙහි දැඩි තෘෂ්ණාවෙන් මහා පොළොවේ අයිතිය උදෙසා මහා පොළොව මගේ යැයි උපාදානය කොට ගෙන විනාශකාරී යාගයක් කිරීමේදී රැස්කොටගත් බලවත් අකුසල් හේතුවෙන් සහ මියයන මොහොතේ භූමිය කෙරෙහි ඇතිකරගත් උපාදානය හේතුවෙන් ඔහු තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුණ භූමිය තුළටම ගල් වූ භූත සත්වයෙක් ලෙස උපත ලබා තිබෙනවා. දැන් ඔහු පොළොවට බද්ධවෙලා පොළොව මගේ කොටගෙන වෙරයෙන් ජීවත් වෙනවා. ඔන්න විමුක්තියේ නාමයෙන් ඔහු ලැබූ උතුම් විමුක්තියේ තරම. දුශ්ශීල භාවය තුළින් විමුක්තිය සොයා යන ජාති ආගම හේදයකින් තොරව කාටවුවද ඉහත කාරණය හොඳ පාඩමක් වෙනවා.

සතුන් බිලිදීමෙන් සිදුකරන යාගයකදී වුවද යුද්ධයේ නාමයෙන් කෙරෙන යාගයකදී වුවද මේවාට ප්‍රිය මනුෂ්‍යයින් සේම අමනුෂ්‍යයින්ද සිටිනවා. මෙම යාගයන් මෙහෙයවන මනුෂ්‍යයින්ගේ ජීවිත දුශ්ශීලභාවය නිසාම අමනුෂ්‍යයින්ගේ ග්‍රහණයට නතු වෙලයි බොහෝ විට තිබෙන්නේ. මේ අයට නිරතුරුවම ලේ පැහැයට කැමති ලේ රසයට කැමති අමනුෂ්‍ය කොටස් උපකාර කරනවා. තව තවත් විනාශකාරී තත්ත්වයන්ට ගොස් තව තවත් අකුසල් රැස්කොට සතර අපායේ තම පිරිවර ජනතාවගේ ජනගහණය, වැඩිකරගැනීමට මෙවැනි විෂම අමනුෂ්‍ය කොටස් තමා වට නිරතුරුවම සිටියදී එම මිනිසුන්ට එස්සය හේතුවෙන් සකස් වෙන සෑම සිතක්ම අකුසල් වැඩෙන දිශාවටමයි සකස්වෙන්නේ. කුටදන්ත බ්‍රාහ්මණයාගේ යාගයට පැමිණ හිස් අතින් හැරී ගිය බමුණන් 500 දෙනාත් ඉහත අර්ථයන්ට අයත් අයමයි. තෙරුවන් සරණයාමෙන් සිල්වත් වීමෙන් තොරව කරන කුමන කටයුත්තකදී වුවද ඒවායින් සතුටු වන්නේ අකුසලයට කැමති මිත්‍යාදාෂ්ටික බලවේගයන් පමණක්ම බව හොඳින් සිහිතබන්න. එවැනි මිත්‍යාදාෂ්ටික බලවේගයන්ගේ ආශීර්වාදය ඔබ බලාපොරොත්තුවන්නේ නම්, තව තවත් අකුසල් රැස්කරගැනීමේ දිශාවට එම ආශීර්වාදයන් ක්‍රියාත්මක වේවි.

හික්ෂුවක් උතුම් සමාධියෙන් පසුවෙනකොට, එම හික්ෂුවට රෝද ප්‍රේතයෙක් දර්ශනය වෙනවා. මෙම ප්‍රේතයා වයස අවුරුදු 25 ක් පමණ තරුණයෙකුගේ ස්වරූපයෙන් යුක්ත අයෙක්. කොට කලිසමක් පමණක් ඇඳ සිටි මෙම ප්‍රේතයාගේ ශරීරය නිරාවරණවයි තිබුණේ. මේ ප්‍රේතයා යුද්ධයකදී මැරුම්කාපු සන්නද්ධ තරුණයෙක්. මේ ප්‍රේතයා තම ශරීරය පුරාම හිසේ සිට දෙපතුල දක්වාම රුධිරය තවරගෙනයි සිටියේ. මේ ප්‍රේත තරුණයා රුධිරයට රුධිරයේ පැහැයට රුධිරයේ සුවදට බොහෝම කැමැත්තක් දක්වනවා. එය ඔහුගේ පෙර ජීවිතයේ යුද්ධයේදී ඇති කරගත් වෙරය නිසාම ඇතිකරගත් විකෘතිභාවයක්. තම විරුද්ධ පාර්ශවයේ රුධිරය දැකීම සඳහා රුධිරය හැලීම සඳහා ඇතිකරගත් ද්වේශයේ ප්‍රතිඵලයයි. ඔහු තුළින් මේ දිස්වන්නේ. හික්ෂුවට මේ ප්‍රේතයා දර්ශනය වන විට ඔහු සිටියේ හරක් මස් කඩයක් අසල. එම හරක් මස් ගාත්වල තැවරී තිබෙන රුධිරය මෙම ප්‍රේතයාගේ අතේ තවරාගෙන තම ශරීරය පුරාම තවරගන්නවා. රුධිරය දැකීමට රුධිරය තවරගැනීමට දැඩි ආශාවක් මේ ප්‍රේතයාට තිබෙනවා. මොහු මස් කඩ අසල ගැවසෙමින් සතුන් මරණ යාග පොළවල්වලට ඇවිදීමින් මිනිසුන් මරණ යාග පොළවල ඇවිදීමින් සතුන්ගේ ගලායන රුධිරයෙන් තම අකුසලයේ විපාකය සංසිදවා ගන්නවා. ඉහත කාරණයෙන්

පිංචන් ඔබට හොඳින් වැටහෙනවා ඇති සතුන් මරණ සතුන්ට හිංසා කරන මිනිසුන් මරණ යාගවලදී ඒවාට ප්‍රියකරන ඒවාට ආශීර්වාද කරන ඒවා නිසා සැනසෙන විකෘති අමනුෂ්‍යයින්ගේ සැබෑම ස්වභාවය. මනුෂ්‍යයාගේ දුශ්ශීලභාවය වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න ලෝකයේ යාගයන්, ඒ කියන්නේ සාතනයන් වැඩිවෙනවා. එවැනි ලෝකයේ මෙවැනි විකෘති අමනුෂ්‍යයින්ගේ ග්‍රහනයද සිසුයෙන් වැඩිවෙනවා. දුශ්ශීලභාවය තුළින් පෙර ජීවිතයේදී මේ පින්වත් තරුණයා සොයා ගිය විමුක්තිය රුධිර පිපාසිත ප්‍රේත ජීවිතයකට පදනම සකස්කොට දී තිබෙනවා. වර්තමානයේදී ජාති ආගම් හේදයකින් තොරව කිනම් තරාතිරමක කෙනෙක් වුවද දුශ්ශීලභාවයෙන් යුතුව සිදුකරන යාගයන් නිසා ඉහත අකාරයේ දුක කැකැරෙන හවයේ උපත් මරණින් මතු සකස්වීම අනිවාර්ය වනු ඇත. ලෝකය, මේ අවිහිංසාව සාමය ගැන කථා කරමින් ගාට ගාටා ඉදිරියට යන්නේ මනුෂ්‍යයා තුළ මාග සංඥාව සකස්වෙන පරිසරයක් කරාය. එදාට මේ මුළු ලෝකයම එකම යාග භූමියක් වනු ඇත. මනුෂ්‍යයා දුශ්ශීලභාවයෙන් තව තවත් ශක්තිමත් වෙන්නේ මේ අනාගත යාග භූමියේ කෘතව්‍යය තව තවත් තීව්‍ර කරගැනීම සඳහාමය. ඉක්මන්කරගැනීම සඳහාය.

මනුෂ්‍ය සමාජයේ ජීවත් වන ශීලයෙන් බැහැරවූ මිනිස්සු රතු පැහැයට හරි කැමතියි. රුධිරය දකින්න රුධිරය විදින්න හරි කැමතියි. මරණීය වේදනාවෙන් දහලන සතෙකුගේ දිහා බලලා සතුටුවෙන්න හරිම කැමතියි. එම සතාගේ මරණීය අදෝනාව අහල මිහිරක් විදින්න ඒ මනුෂ්‍යයින් කැමතියි. ඒ ය පදං වෙලා තිබෙන්නේ අකුසලයට. කෙනෙක් බොදු ගීතයක් ආදර ගීතයක් රසවිදිනවා වගේ මේ අය අහිංසක තිරිසන් සතෙකුගේ මරණීය අදෝනාව අහල එවැනිම සතුටක් ලබනවා. ශීලයෙන් බැහැරවූ මිනිසුන්ගේ සිත ඉල්ලන කුණු රසය ඒ අය අත්විදින්නේ බොහෝම කැමැත්තෙන්.

හික්ෂුවට මතකයි එක්තරා ගමක මනුෂ්‍යයෙක් සිටියා. මොහු තමයි ඒ ගමේ තිබෙන කුකුල් ගොවිපලවල කුකුල්ලු මරන්නේ. මේ පුද්ගලයා මරණ කුකුලන්ට හොඳ ඉල්ලුමක් වෙළඳපොලක් තිබුණා. මේ මනුෂ්‍යයා, කුකුල්ලු දහයක් පමණ පොහොර උරයකට දමලා එහි කට බදිනවා. දැන් ඔහු එම කුකුල්ලු සහිත පොහොර උරය පොළොවේ ගසනවා. කුකුල්ලු මැරෙන්නේ ශරීරයේ මස් තැලිලා හොඳින් රත් පැහැ ගැන්විලා. පිහාටු ගලවලා කුකුළා හොඳින් සුද්ද කළාට පසුව කුකුළාගේ මස හොඳින් තැලුන නිසා කුකුල් මසට හොඳ ඉල්ලුමක් තිබෙනවා. උරෙක් මරපුවහම උරගේ රුධිරය අරගෙන හොඳින් රත්පැහැ වෙන්න මස්වල තවරනවා. රතු පැහැයට දුශ්ශීල මිනිසුන්ගේ හොඳ කැමැත්තක් තිබෙනවා. මිනිසුන් මෙවැනි රතු පැහැයෙන් යුත් මස් වලට "නැවුම් මස්" කියලා කියනවා. ඔබට ඒ නැවුම්භාවය ලබලා දෙන්න මියගිය සතා අප්‍රමාණ වූ අමතර දුකක් විදිනවා.

ලෝකය තෘෂ්ණාවෙන් දුශ්ශීලභාවයෙන් ඉදිරියට යනකොට ආහාරවල රසය හීනභාවයට පත් වෙනවා. අනාගතයේ යම් දවසක මේ ලෝකයේ රසවත්ම ආහාරය බවට පත්වෙන්නේ කුරක්කන් වැනි කටුක රසයක් ඇති ආහාරයක් බව ධර්මයේ සඳහන් වෙනවා. වර්තමානයේ පිංචන් ඔබගේ දිව පිනවන රසවත්ම ආහාරය අයිස්ක්‍රීම් වටලප්පන් වගේ එදාට රසවත්ම ආහාරය වන්නේ කුරක්කන්. එදාට ඔබ අයිස්ක්‍රීම් එකක් අනුභව කළත් එහි රසය හරිම කටුකයි. මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාවේ වැඩිවීම නිසාම ආහාරයේ ඇති ප්‍රණීකභාවය රසවත්භාවය ක්‍රමානුකූලව හීනභාවයට පත්වීගෙන යනවා. මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාව නිසාම සිදුකරන පාරිසරික විනාශයන් වැඩි අස්වානු සඳහා යොදන පොහොර කෘමිනාශක වස විස හේතුවෙන් මහ පොළොවේ ස්වභාවික රස ඕජාව මැරී යනවා. රස ඕජාව මැරුණ මහා පොළොව මත උපද්දවන සෑම ආහාරයක්ම රසයෙන් හීනභාවයට පත්වීගෙන යනවා. අනාගතයේදී මේ හේතුවෙන් මහ පොළොව මත උපද්දවන සෑම ආහාරයක්ම රස ගැන්වීමට කෘතීම රසකාරකයන් යෙදීමට ලෝකයාට සිදුවේවි. එය දැනටමත් බහුල වශයෙන් සිදුවෙනවා.

ලොවුතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේදී දේශනාකරනවා මේ ලෝකය දිගුකලක් ඇවෑමෙන් කිසියම් කාලයක වැනසිලා විනාශවෙලා ගිහිල්ලා ඒ විනාශවුනාවූ ලෝකය නැවත හටගන්නවා කියලා. මෙසේ හටගන්නාවූ නැවුම් ලෝකයේ මහපොළොව නිවෙන්නාවූ කිරි මත හටගන්නාවූ යොදය පරිද්දෙන්

යොදයක් හටගන්නවා. එම යොදය වර්ණවත් රසවත් සුගන්ධවත් යොදයක්. හොදින් නිපදවනු ලැබූ ගිතෙල් වෙඩරු යම් සේද එම රස පොළොව එවැනි පැහැයක් ගන්නවා කියලා. එම යොදය මී වදයක් සේ මිහිරියි. මුලින්ම ලොව ඇතිවෙන සත්වයින් මේ යොදය කුමක් වියහැකිදැයි සිතා ඇහිල්ලෙන් යොදය දිව ගා බලනවා. ඔහු එම රසයට ප්‍රිය වෙනවා. ඔහුගේ සිතට මෙම රසය පිළබඳ තෘෂ්ණාව බැසගන්නවා. මුල් අවස්ථාවේ ඇහිල්ලෙන් ගෙන රසවිඳි මෙම රස පොළොව එහි රසය කෙරෙහි එම සත්වයින් ඇතිකරගත් තෘෂ්ණාව වැඩිවීම නිසාම එම යොදය සහිත රස පොළොව කැබලි කඩාගෙන කැමට පටන් ගන්නවා. මේ හේතුවෙන් රසපොළොව අතුරුදහන් වෙලා යනවා. මින් අනතුරුව බිම් පපඩම් නැමති රසවත් වර්ණවත් සුගන්ධවත් හතු විශේෂය මහ පොළොවේ පහළවෙනවා. ගිතෙල්, වෙඩරු යම් සේ පැහැයක් ගනීද එවැනි පැහැයක් එම හතුවල තිබුණා. එය මීවදයක් සේ රසවත් ආහාරයක්. එම හතු විශේෂයද මනුෂ්‍යයාගේ අධි තෘෂ්ණාව නිසාම සකස්කොටගත් ලෝහ ද්වේශ හේතුවෙන්ම අතුරුදහන් වී යනවා. ඉන් අනතුරුව බදාලතාව නමැති පලා විශේෂය මහ පොළොවේ හටගන්නවා. එයද ගිතෙල් පැහැති බොහෝම රසවත් සුගන්ධවත් ආහාරයක්. එම ආහාරයද තෘෂ්ණාවෙන් භුක්තිවිඳීමට යාම නිසාම අතුරුදහන්වී යනවා. මීළඟට කුඩු නැති දහයියා නැති සුවදවත් ඇල්සහල් විශේෂයක් මහපොළොවේ පහළ වෙනවා. මෙම ඇල්සහල් විශේෂය උදේ වරුවේ පහළ වී සවස් වරුවේ අස්වනු ලබා දෙනවා. එම සුවදවත් ඇල්සහල් විශේෂයද තණ්හාවෙන් අයිතිකරගැනීමට යාම නිසා අතිරික්ත තොග රැස්කරගැනීමට යාම නිසාම මෙම ඇල් සහල්වල අස්වනු ලැබීමේ කාලය ක්‍රමනක්‍රමව දීර්ඝ වෙනවා. ලෝකය නැවත හටගැනීමේදී රස පොළොවේ ඕජාව නිසාම ස්වභාවිකව මතු වී පැමිණි මේ සියළුම ආහාර මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාව නිසාම අතුරුදහන්ව ගියාය කියලා ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ ඉහත ධර්මයට අනුව මනුෂ්‍යයාගේ අධි තෘෂ්ණාව නිසාම වර්තමානයේ ඔබ ඔය පය ගසාගෙන සිටින මහපොළොවේ රස ඕජාව සියයට අනුවකින්ම විනාශවී ගොස් අවසන්. ඒ නිසාම පොළොවේ හටගන්නාවූ සෑම හෝගයක්ම ප්‍රණීතභාවයෙන් හීනවී, කටුක රසයන් බවට පත්වෙනවා. ඒ නිසාමයි කෘතීම රසකාරක ආහාර නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ දිනෙන් දිනම ජනප්‍රිය වෙන්නේ. මේ සියල්ල මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාවේ ප්‍රතිඵලයන්ය. දුශ්ශීලභාවය නිසාම මනුෂ්‍යයාගේ ආයුෂ හීනභාවයට පත්වෙන්න ඕනේ. දිනෙන් දින ඉහළ යන මනුෂ්‍ය සත්ව හිංසාවන් නිසාම මනුෂ්‍යයා රෝගිභාවයන්ට පත්වෙන්න ඕනේ. මේවා හේතුඵලධර්මයන්. මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාව නිසාම රස පොළොව මරාගෙන ජනප්‍රිය වෙන කෘතීම රසකාරකයන් මනුෂ්‍යයා රෝගීන් බවට පත්කරවීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව හොදින් භාරගෙන තිබෙනවා. මේවා මනුෂ්‍යයාගේ අකුසල් විසින්ම මතුකොටදෙන ප්‍රචනතාවන්ය.

ලෝකයේ දියුණුවට පත්වෙන කෘතීම රසකාරක නිෂ්පාදන ආහාර ක්ෂේත්‍රයේ දියුණුවක් බවට ලෝකයා උදම් ඇනුවද ධර්මානුකූලව එය විමසීමේදී මනුෂ්‍යයාගේ කර්මය විපාක දීමේ මාර්ගලයක් බව ඔබට පෙනෙනු ඇත. මනුෂ්‍යයන්ගේ තෘෂ්ණාව නිසාම සිදුවෙන පාරිසරික විනාශයන් වැඩි අස්වනු සඳහා පොහොර කෘමිනාශක කෘතීම වස වස හේතුවෙන් මහා පොළොවේ ස්වභාවික රස ඕජාව මැරීයනවා. මනුෂ්‍යයා තුළ ලෝහ, දිවේෂ, මෝහ, අකුසලයන් වැඩිවෙනකොට ඒවාට විපාක දීමට සුදුසු පරිසරයක් තමයි ඉදිරියට බිහිවන්නේ. මේ කෘතීම රසකාරකයන්ගේ භාවිතයේ අධිභාවය නිසාම රෝගීන් බවට ආයුෂ හීනභාවයට පත්වෙන මනුෂ්‍යයින් ඊට විකල්පයක් වශයෙන් සොයාගෙන යන්නේද තව තවත් අකුසල්ම රැස්වෙන ක්‍රමවේදයන්ය. මහා පොළොවේ රස ඕජාව මනුෂ්‍යයාගේම තෘෂ්ණාව විසින් මරා දමද්දී මනුෂ්‍යයා දිව පිනවීමට උත්සාහගන්නේ අහිංසක සතුන්ගේ මස්මාංශ වලින්ය. වර්තමානයේ ජාත්‍යන්තර ආහාර ක්ෂේත්‍රයේ වඳුරන්ගේ, හරකුන්ගේ, එළුවන්ගේ අමුරුධරය සහ එම රුධිරයෙන් නිපදවන ආහාරවර්ග වලට විශේෂ ඉල්ලුමක් ඇතිවෙමින් පවතී. එම තිරිසන් සතා පණපිටින් සිටියදීම, එම සතාගේ ශරීරයේ අවයවයන් කපා ඉවත්කොට "නැවුම් මස්" ආහාරයට ගැනීම, නැවුම් සත්ව රුධිරය ආහාරයට ගැනීම ලෝකයේ දියුණුවෙමින් පවතින ආහාර රටාවකි. තෘෂ්ණාව නිසාම මහ පොළොවේ රස ඕජාව මනුෂ්‍යයා මරා දැමුවේ යම් සේද අනාගතයේදී මස් මාංශ සඳහා තෘෂ්ණාවෙන් එම මස් මාංශ අධිකලෙස පරිභෝජනයට ගැනීමෙන් ඉල්ලුමට අනුව සැපයුමට අවශ්‍ය නිසා අනාගතයේදී මසට ගැනෙන තිරිසන් සතුන්ද ඉක්මනින් මසට ගැනෙන තිරිසන් සතුන්ද ඉක්මනින් මසට සකස්කොට ගැනීම සඳහා

කෘතීම බෙහෙත් වර්ග, එන්සයිම වර්ග ලබාදීම හේතුවෙන් අනාගතයේදී සත්ව මස් මාංශ වලද රසය හිනවී යනු ඇත.

මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාව හේතුවෙන් වස විස යොදා මහ පොළොවේ රස ඕජාව මර දැමුවා සේම මස් මාංශවලට ඇති තෘෂ්ණාව නිසාම මසට හදන සතුන්ට කෘතීම බෙහෙත් වර්ග දීමෙන් එම මස් මාංශවල රසයද මරා දැමූ පසු අනාගතයේදී මනුෂ්‍යයාට ඉතිරිවන්නේ මනුෂ්‍යයාගේම ලේ බොන්නට මිනී මස් කන්නට ඇතිවන ආශාවයි. ලෝකයේ හෝජනගාරවල බිහිවත් අළුත් නැවුම් ආහාර වට්ටෝරුවල රටාව සත්වයාගේ කර්මයන් රැස්කිරීමෙන් කර්මයන් විපාකදීමෙන් කැඩපතක්මය. තිරිසන් සතා ජීවත්ව සිටියදීම පණ පිටින් සිටියදීම එම සතාගේ ශරීරයෙන් පෝෂණයෙන් රසයෙන් වැඩි කොටසක් උණු උණුවේ කපා ඉවත් කොට ගැනීමේදී පණ ගැහෙන එම සතාගේ රුධිරය එකතුකොට ගැනීමේදී විදින වේදනාව එම සතා අතීතයේ කළ අකුසලයන් විපාකදීමක්ය. එම සතා පීඩාවට පත්කරන දුශ්ශීල මනුෂ්‍යයා විපාකය පිණිස අළුත් අකුසලයක් රැස්කරගනී. ශීලයෙන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වෙන මනුෂ්‍යයාගේ තුළින් රුධිරය දකින්න නැවුම් මාසි කන්න අමු රුධිරය බොන්න මේ ඇතිවෙමින් පවතින කැමැත්ත මනුෂ්‍යයා තුළ අනාගතයේ "මාග සංඥාව" ඇතිවීමේ අනතුරු හැඟවීමයි. දුශ්ශීලභාවය නිසා තිරිසන් සතාගේ නැවුම් මස් කන්න නැවුම් රුධිරය උණු උණුවේම බොන්න මනුෂ්‍යයා තුළ ඇතිවෙන මේ ආශාව නිසාම සත්ව සාතන සහ සත්ව හිංසාවන්ගේ අතිශය බියකරු අකුසල් විපාකයන් නිසාම අනාගතයේදී මනුෂ්‍යයාට මනුෂ්‍යයාගේම ලේ බොන්නට මිනීමස් කන්නට ඇති ආශාවන් සකස්කොට දෙනු ඇත.

මේවා හේතුවල ධර්මතාවයන්ය. සතුන් මරණ සතුන්ට හිංසා කරන මනුෂ්‍යයින් ඒ නිසාම අකුසල් රැස්කරගන්නා අතර සතුන් නොමරණ සතුන්ට හිංසා නොකරන යහපත් මනුෂ්‍යයන් ඒවා කරන දුශ්ශීල ය කෙරෙහි ද්වේශය ව්‍යාපාදය ඇතිකරගෙන අකුසල් රැස්කරගනී. සතුන් මරණ සතුන් නොමරණ සියළුම දෙනාම මාරයා ඉතා සියුම් ලෙස අකුසලයේ ග්‍රහණයට නතුකොටගෙන ඇත. ඉහත පාර්ශව දෙකෙන් පින්වත් ඔබ කුමන පාර්ශවයක සිටියද ඔබ තව තවත් අවදානම කරාම යනු ඇත. ලෝකයේ දිනෙන් දිනම ගමන් කරන්නේ විකෘතිය කරාය. දුශ්ශීලභාවයේ ඵලයන් තුළින් මේ මතුවී පැමිණෙන්නේ අබුද්ධෝත්පාද කාලයක ඇරඹුම ආසන්නය කියලා හඟවන කසකරුවන්ගේ හඬ බව ඔබ හඳුනාගත යුතුයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ නමක් ලෝකයේ උපත ලබන කොට පස්මහ බැලුම් බලලයි උපත ලබන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ උපත ලැබූ "කාලය" නමැති අර්ථය බොහෝම වේගයෙන් විකෘතිභාවයට පත්වේගෙන යනවා. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ එදා සුජාතා සිටු දියණියගේ කිරිපිඩු දානය වළදලා, තම පාත්‍රය ගංගානම් ගඟේ පාකරලා අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගන්නවා. තමා සම්බුද්ධත්වයට පත් වේ නම් "මේ පාත්‍රය උඩුගංබලා යේවා" කියලා. බෝධිසත්වයන් වහන්සේට එම අධිෂ්ඨානය ඉටු වන බවට බලාපොරොත්තුව ඇති කරලා පාත්‍රය උඩුගං බලා ගියා. නමුත් වර්තමානයේ පිංවත් ඔබ කැළණි ගඟේ අඹතලේ කොහිලවත්ත ප්‍රදේශයෙන් උදය කාලයට පාත්‍රයක් පාකර හැරියොත්, අතිවාර්යයෙන්ම එම පාත්‍රය උඩුගංබලාමයි යන්නේ. උදේ කාලයට මෝය කටෙන් මුහුදු ජලය ගැලීම නිසා ගංගාවේ ජලය උඩුදිශාවටයි ඇදීයන්නේ. ඉන්දියාවේ වේවා ශ්‍රී ලංකාවේ වේවා කොයි ගංගාවේත් වර්තමාන තත්ත්වය ඔහොමයි.

මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාවේ බලවත්භාවය නිසාම ඇතිවූ පාරිසරික විනාශයන් හේතුවෙන්ම ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය දරාගැනීමේ රැකගැනීමේ ශක්තිය "කාලයේ" විකෘතිභාවයන් සමග භීතභාවයට පත්වීමේ හැකියාව මිස, ධර්මයේ අර්ථයන් අර්ථවත් භාවයට පත්වීමේ ශක්තිය මනුෂ්‍යයා තුළින් ක්‍රමානුකූලව ගිලිහීයන බවට වර්තමාන "කාලය" විසින් පිංවත් ඔබට සාධක සහිතව අනතුරුහඟවා තිබෙනවා. මේ අනතුරුදායක බව දැකීමේදී පිංවත් ඔබගේ ජීවිතයට එකතු කරගත හැකි උතුම්ම සම්බුදු වචනය තමයි "අප්‍රමාදිභාවය" කියන වචනය. ඔය එකම වචනයේ අර්ථය තුළ ඉහත අනතුර පරාජය කිරීමේ ශක්තිය ගැබ්වෙලා තියෙනවා. ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයේ නාමයෙන් මාරයා පිංවත් ඔබට අත්දිගුකොට පෙන්වන "පැෂන්" එකට තෙරුවන් සරණයාමේ සිල් සමාදම්වීමේ දන්දීමේ සද්ධර්මය ග්‍රවණය කිරීමේ තමා තමාට හෝ තමා අනුන්ට ලකුණු ලබා දීමේ මනෝභාවයන්ගෙන් මිදී පිංවත් ඔබ

ඉදිරියේ ඇති ඇති භයානක අනතුර නුවණින් දැක අර්ථවත්ව ශීල සමාධි ප්‍රඥා මාර්ගයේ ගමන් කරන්න අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගන්න. හික්ෂුව පිංවත් ඔබට මේ සටහන් තබන්නේ ඔබතුළ සංසාර භය සකස්කොට ගැනීම සඳහා පමණක් බව සඳහන් කරනවා. මොකද සමහර මනුෂ්‍යයින් කරපොත්තෙකුට තිබෙන භය තරම්වත් බයක් සංසාරය කෙරෙහි නැහැ. සංසාරය කෙරෙහි එවැනි බයක් නැති පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ නම වරක් හික්ෂුවට හමුවුණා ආරණ්‍යයකදී.

උන්වහන්සේ මැදිවියේ, කඩවසම්, වස් වැඩි ජ්‍යෙෂ්ඨ ස්වාමීන්වහන්සේ නමක්. උන්වහන්සේට බොහොම ගෞරාවයෙන් වන්දනා කරලා තොරතුරු කපා කළා. උන්වහන්සේ ජ්‍යාතන්තර සාමව්‍යාපාරවලට සම්බන්ධ සාමය උදෙසා ලෝකයේ දීර්ඝ පාගමන් වැඩිය ස්වාමීන්වහන්සේ නමක්. උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළා මේ දවස් වල ආරණ්‍යය වලට වදින්නේ සෘදියෙන් යන්න අවශ්‍ය මාර්ගය දැනගැනීමට කියලා. ඒ පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ සෘදියෙන් වදින හැටි සොයමින් යනවා. හික්ෂුව විමසුවා ඔබවහන්සේ ඇයි සෘදියෙන් වදින හැටි සොයන්නේ කියලා. උන්වහන්සේ කියනවා යුරෝපීය ජාතිකයන්ට සෘදිය පෙන්වලා මවිතකරන්න පුළුවන් කියලා. ඉල්ලුමට අනුව සැපයුමක් ඉදිරිපත් කරන්නයි මේ පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ උත්සාහයක නියැලෙන්නේ. ඒත් මේ පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ දන්නේ නැහැ ඉල්ලන්නෙත් සපයන්නෙත් දෙකම කරන්නේ මාරයා බව. සෘදියෙන් යන්නේ කෙසේද යන්න කෙසේ වෙතත් පැවිදි උතුමන් උදෙසා ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ උතුම්ම යාගය වන ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයට පත්වී පංචනිවරණ යටපත්වූ සිල්වත් ජීවිතයක සකස්වෙන උතුම් සමාධිමත් සිත ප්‍රයෝජනයට ගෙන පිංවත් ඔබට අවශ්‍යනම් රූපී, අරූපී ධ්‍යාන සකස්කොට ගැනීමටත්, ධර්මයේ අර්ථවත්ම මාර්ගයවන ධ්‍යානයන්ගේද අනිත්‍ය මෙනෙහි කරමින් විදර්ශනා ඥානය දියුණු කරගැනීමටත් මාර්ගය ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට තිබෙනවා. උතුම් පැවිදි ජීවිතයක් කියන්නේ දුර්ලභ දෙයක්.

හික්ෂුව දන්නා බොහෝම පින්වත්ත මහත්මයෙක් සිටියා. මොහු වයස 70ක් පමණ විශ්‍රාමික රජයේ නිලධාරියෙක්. ඒ මහත්මයා පැවිදිවීමට අවස්ථාකීපයකදීම උත්සහ කළද අවසාන මොහොතේ පැවිදිවීම මගහැර ගියා. කෙසේ හෝ අවසානයේ මේ මහත්මයා පැවිදි වෙනවා. නමුත් මාස 3යි පැවිදි ජීවිතයේ සිටියේ. විදේශගතව සිතිඅ දරුවා සහ බිරිද පැමිණ මෙම ස්වාමීන්වහන්සේව නිවසට කැඳවා උපවැදි කරනවා. ඔහුත් කැමැත්තෙන්මයි උපවැදි වෙන්නේ. මේතරම් වයසට ගිහිල්ලත් විශ්‍රාමික නිදහස් ජීවිතයක් ගතකරලත් උතුම් වීචරයක් දරන්න පින තිබුණේ නැහැ. සංසාරයේ අප විසින් උතුම් පැවිදි ලබලා, කළාඩු වැරදි වල විපාකයන් මයි අපි මේ දකින්නේ. ඉහත කාරණයන් තුළින් පින්වත් ස්වාමීන්වහන්සේලා තමා පිළිබඳව තමාම ගෞරවයක් ඇතිකරගන්න ඕනේ. මේ මොහොතේ උතුම් අරිහත් ධජය දරන්නට තම විසින්ම සංසාරයේ මොන තරම් කුසල් ධර්මයන්, වර්තමානයේ අපි අකුසල් සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගතහොත් ඉන් ඇතිවෙන්නාවූ ඵලය සංස්කාරයන්ගේ බියකරුභාවය පිළිබඳ අපට පාඩමක් උගන්වන කමටහනක්මය. මේ උතුම් මනුෂ්‍යජීවිතය ලබලා උතුම් පැවිදි ජීවිතයක් ලබලා යම් පිංවතෙක් ශීලයෙන් දුර්වලවෙනකොට හික්ෂුව එය දකින්නේ සංස්කාරයන්ගේම බියකරු අනිත්‍ය ස්වභාවය ලෙසයි. සංස්කාර විසින්ම අපව ඉහළට ඔසවලා තබලා සංස්කාර විසින්ම අපව ප්‍රපාතයට ඇද දමනවා. සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යභාවයේ ඵලය සුගතිය සහ දුගතිය අතර සත්ත්වයා දෝලනය කිරීමයි.

මනුෂ්‍යයා තුළින් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සහ ශීලයේ උතුම් හරයන් ශක්තිමත් වෙනකොට මනුෂ්‍යයා තුළ මනුෂ්‍යත්වයේ ඕජාව ලියලා වැඩෙනවා. මනුෂ්‍යත්වයේ ඕජාව කියන්නේ අලෝභ අද්වේශ අමෝහ ධර්මයනුයි. මේ ඕජාව මනුෂ්‍යයා තුළ වැඩෙනකොට තමා තුළින් පංචනිවරණ තුනිභාවයට පත්වී, තමාත් සාමකාමී වෙනවා සමාජයත් සාමකාමී වෙනවා. අධික තෘෂ්ණාව නිසාම මනුෂ්‍යයා මනුෂ්‍යත්වයේ ඉපදීමට අවශ්‍ය ඕජාව සැප සෙවීමට යන ගමනේදී හීනකරගන්නවා. දැන් මනුෂ්‍යයා තුළ වැඩෙන්නේ ලෝභ ද්වේශ මෝහ කියන අමනුෂ්‍ය ඕජාවක්. මේ මනුෂ්‍යත්වය පරාජයකොට යන ගමනේදී සමාජය ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයට මාරාන්තික ප්‍රහාරයක් එල්ල කරමින් ඉදිරියට ඇදෙන්නේ. අපි ශීලයෙන් දුර්වලවෙනකොට බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ ගිහි පැවිදි උතුම් ශීලයන්ගේ අර්ථයන්



දියකරහැරීමෙන් එම අර්ථයන්ට නොවටිනා වටිනාකමක් ලබාදීමේ ප්‍රවනතාවයක් සමාජය ඉදිරියේ තිබෙනවා. තෘෂ්ණාව නිසාම මනුෂ්‍යයා මහ පොළොවේ රස ඕජාව විනාශකොට දැමුවා සේම තෘෂ්ණාව නිසාම මනුෂ්‍යයා අග්‍රද්ධාව දුශ්ශීලභාවයත් තුළින් ධර්මයේ සන්දිට්ඨිකගුණය විනාශය කරා රැගෙන යනවා. තෘෂ්ණාවේ දාසභාවය නිසාම අවසානයේදී අපිට සංසාර බිය සකස්කරන සැබෑ ලොවතුරා ධර්මය වෙනුවට ලෝකය සුරතල් කරන "රිකන්ඩ්ෂන්" ධර්මයක් ඇසෙනු ඇත.

බුදුරජාණන්වහන්සේ බොහොම පැහැදිලිවම දේශනා කරනවා තථාගතයන්වහන්සේ සද්ධර්මය ලෝකයාට දේශනා කරන්නේ මනුෂ්‍යයාව සුරතල් කිරීම සඳහා නොව මනුෂ්‍යයා විශ්මයට පත්කිරීම සඳහා නොව ලාභ සත්කාර බලාපොරොත්තුවද නොව තමා මෙසේ යැයි ලෝකයාට හඳුන්වාදීමට නොව සත්වයාගේ මෙලොව පරලොව යහපත සඳහා පමණක්මය කියලා. මනුෂ්‍යයා තුළින් ඕජාව හීනවෙනකොට නිව අමනුෂ්‍ය ලෝකයට අදාළ චිත්තයන් තමයි සකස්වෙන්නේ. හික්ෂුවට මුණගැසුණු එක මහත්මයෙක් ප්‍රකාශකළේ භාමුදුරුවනේ සමාජය දකිනකොට හරි බයක් ඇතිවෙනවා කියලා. මිනීමැරුම් මංකොල්ලකෑම් දුෂණ හොරමැරකම් අලෝභ අද්වේශ අමෝහ මනුෂ්‍ය ඕජාව මැරියන සමාජයක සැබෑ කැඩපත දැන් පිංවත් ඔබට පෙනෙනවා. මනුෂ්‍යයාගේ තෘෂ්ණාව නිසාම මහ පොළොවේ රස ඕජාව මැරී ගොස් කෘතීම රසකාරකයන් තුළින් මනුෂ්‍යයා දිව පිනවනවා සේම දුශ්ශීලභාවය අග්‍රද්ධාව හේතුවෙන් මනුෂ්‍යත්වයේ ඕජාව මැරීමින් ඇතිවන, නිරස මනුෂ්‍ය ජීවිතය තෘප්තිමත් කරගැනීමට මිනීමැරුම් දුෂණය තාක්ෂණය හොරමැරකම් නැමැති රසකාරකයන් ජීවිතයට එකතු කරගන්නවා. මේ මොහොතේ පිංවත් ඔබ මේ අවදානම නුවණින් දකින්න දක්ෂවෙන්න. පිංවත් ඔබ ලෝකයේ හුදෙකලා වෙන්න. ඒ හුදෙකලාව තුළ සිටිමින් ලෝකය දකින්න. අවංකව ඔබට සිතෙනවා නම් ලෝකය තුළ ඔබ අමුත්තෙක් කියලා දුකට ඇදී යන ලෝකයාගෙන් දුරස්ථ පිංවත් ඔබ ඉහත සසරබිය නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. මේ මොහොතේ එය ඔබට කරන්න කියෙන අර්ථවත්ම භාවනාවයි.

හික්ෂුව පිංවතුන්ලාට මොනම හේතුවක් නිසාවත් ආනාපානසති භාවනාව අසුභ භාවනාව ගැන කියලා දෙන්න උත්සාහ කරන්නේ නැහැ. ඉහත භාවනාවන් වැඩෙන්න නම් තමා තුළ සුදුසු පරිසරයක් සකස්වෙන්න ඕනේ. අන්න ඒ සුදුසු පරිසරය ඔබ තුළ සකස්කොට දෙන්නේ සංසාරයේ බියකරුභාවය නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන්ය. මේ සංසාර බිය නිසාමයි මනුෂ්‍යයා ශීලය තුළ ශක්තිමත් වෙන්නේ, ඒ ශක්තිමත් ශීලයමයි භාවනාවකට අවශ්‍ය සංසිදීම ඔබ තුළ සකස්කොට දෙන්නේ. හෙට දවසේ, පින්වත් ඔබ මේ සමාජයට දරුවෙක් බිහිකළොත් ඒ දරුවා තව වසර 10කින් මුහුණ දෙන්නේ මොන තරම් බියකරු සමාජයකටද? මනුෂ්‍යයාගේ රුධිරය මනුෂ්‍යයා දකින්න කැමතිකරන මෘග සංඥාව මනුෂ්‍යයා තුළ සකස්වෙන සමාජයක්. එවැනි සමාජයකට පිංවත් ඔබ හෙට දරුවෙක් බිහිකරනවා කියන්නේ ඔබ ඔබේ ලෙයිත් පළිගන්නවා කියන කාරණයයි. දුශ්ශීලභාවය නිසාම මනුෂ්‍යයා කරගත් අකුසල් විපාක දීමේදී මනුෂ්‍යයා තමා තමන්ගෙන්ම පළිගැනීමේ තැනට සමාජය පැමිණ තිබෙනවා.

හික්ෂුවක් උතුම් සමාධියෙන් අරමුණුකොට බලනකොට තමා තමන්ගෙන්ම පළිගත් අභිංසක පිරිමි පාසැල් දරුවෙක් දැක්කා. දහසය හැවිරිදි මේ පාසැල් දරුවා ළමා ප්‍රේම සම්බන්ධයකට දෙමාපියන් ඥාතීන් විරෝධය පළකිරීම නිසා වස බී දිවිනසා ගන්නවා. මේ දරුවාට අකීකරුකම විනා මැරෙන්න වෙන කිසිම අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේ නැහැ. ලෝභ දිවේශ මෝහ කියන අකුසල ඕජාවන් ළමා කාලයේදීම ජීවිතය තුළ වැඩීම නිසා ජීවිතය රසවිදින්න රසකාරකයන් ලෙස භාවිතයට ගන්නේ පළිගැනීම මරාගැනීම විනාශකිරීම. එහෙම නොකොළොත් ජීවිතයට රසයක් නැහැ. ජීවිතයේ සැබෑම අභිංසක රසයක් ඇති කරන ශ්‍රද්ධාව ශීලය මැරීලා ගිහින්. තෘෂ්ණාව නිසාම මේ දරුවා ජීවිතය නැතිකරගන්නේ ලෝකයටම පාඩමක් උගන්වන්න. අපි හරිම දක්ෂයි අපි ඉගෙනගෙන නැතුව ලෝකයාට පාඩම් උගන්වන්න. රස ඕජාව මැරුණ පොළොවේ අපි මිහිරිඵල සොයනවා වගේ අපි මනුෂ්‍ය ඕජාව නැතිකරගත් ජීවිත තුළින් ධර්මයේ අර්ථය සොයනවා. මේ වස බී සියදිවිනසාගත් අභිංසක දරුවා නැවත උපත සකස් කරගන්නේ බ්‍රොයිලර් කුකුලෙක් වෙලා. ජීවිතයේ වටිනාකම ධර්මය තුළින් නොදකින මේ අභිංසක දරුවා දැන් දින 45ට වරක් ජීවිතය නැතිකරගන්නවා බ්‍රොයිලර් කුකුලෙක්ව ඉපදිලා. මේ දරුවාට සංස්කාර විසින් ලබාදුන්

තැග්ග මොන තරම් සාධාරණද? සංස්කාර හේතුවෙන් සකස්වෙන විඤ්ඤාණය නැමති මැජික්කරුවා, එක නිමේෂයකින් පාසැල් දරුවෙක්ව බ්‍රොයිලර් කුකුල් පැටවෙක් කරනවා. කැමැත්තෙන්ම වස බීලා මැරුණ දරුවා දැන් බෙල්ල කපාගෙන දින 45කට වරක් මැරෙනවා.

සද්ධර්මය සන්දිට්ඨිකව පවතින මේ උතුම් අවස්ථාවේ ලැබූ උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතය මෝහය නිසාම යමෙක් මරාදමන්නේ නම් ලෝක ධර්මය විසින් වේගයෙන් ඉපදිලා ඉක්මනට මැරෙන ජීවිතයෙක් ලබා දෙනවා. මේ මොහොතේ බෞද්ධයා කියන පාට පාට ලේඛලයක් අලවලා ධර්මයේ නාමයෙන් සැපයෙන් පිරිණු ලෝකයක් අලවලා ධර්මයේ නාමයෙන් සැපයෙන් පිරිණු ලෝකයක් ඔබට පෙන්වන ඔය විඤ්ඤාණය නමැති මජික්කරුවා පිටත් ඔබ මමය මගේය කියලාමයි හඳුනාගන්නේ. සංස්කාරයන්ගේ රුව ගුණ හේතුවෙන් සකස්වූ හිස් වේගයක් බව දකින්නේ නැහැ විඤ්ඤාණය නමැති මජික්කරුවා ව. රටේ ජීවත්වෙන බොහෝම ප්‍රභූ මහත්මයෙක් සිටිනවා. ඒ මහත්මයා තමන්ගේ අතවැසි පිරිසට මෙහෙම කියනවා. "ඔය පොත් වල තිබුණාට අතීතයේ රහතන්වහන්සේලා සාදියෙන් වැඩියාය කියලා ඕවා බොරු. මිනිස්සු කොහොමද උඩින් යන්නේ කියලා ?" මේ ප්‍රභූ මහත්මයා බොහොම විශ්වාසයකින් ප්‍රකාශ කරනවා. මේ සටහනේම ඉහත සඳහන් කළ පින්වත් ස්වාමීන්වහන්සේ යුරෝපීය ජාතිකයන් මවිතයට පත්කිරීමට සාදිය සොයනවා. මේ පිටත් ප්‍රභූ මහත්මයා සාදි ප්‍රාතිහාර්ය සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා.

පංචනීවරණ තීව්‍ර භාවයට පත්වෙව්ව මනුෂ්‍යයින්ගේ සිතේ කයේ ගොරෝසුභාවය මනුෂ්‍යයා මොනතරම් මිත්‍රා දෘෂ්ටියකට කොටුකරනවාද? එවැනි කාමච්ඡන්දයන්ගෙන් ගොරහැඩි වෙව්ව මනුෂ්‍යයෝ කෙසේනම් පංචනීවරණ යටපත් වූ කයේ සිතේ සැහැල්ලුව අත්දකින්නද? විඤ්ඤාණය නමැති සාහසික මජික්කරුවා ඇති දෙය නැතිකොට පෙන්වනවා. නැතිදෙය ඇතිකොට පෙන්වනවා. තෘෂ්ණාවේ නූල් පන්දුව දිග් වෙන්න දිග් වෙන්න මේ මැජික් කරුවා අළුත් අළුත් මැජික් පෙන්වනවා. ඒ කියන්නේ මතවාද දෘෂ්ටි වපුරනවා. මේ සටහන් තබන හික්ෂුවටත් පිටත් ඔබටත් සාදි ප්‍රාතිහාර්ය දක්වන්න නොහැකි බව ඇත්ත. අපට නොහැකි කියලා අතීතයේ එම ශක්තීන් ගොඩනගාගත් උතුමන්ට අගෞරව කිරීම මිත්‍රාදෘෂ්ටියම වැළඳ ගැනීමක් වෙනවා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා තථාගත තෙමේ කයත් සිතෙහි නගාද සිතත් කයෙහි නගාද සුඛසංඥාත් ලසුසංඥාත් කයෙහි බහාතබන්ද එකල්හී කය නිතැතින්ම පොළොවෙන් අහසට නගී කියලා.

උතුම් සමාධියේ ආශ්චර්යවත් ප්‍රාතිහාර්යන් බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ දේශනාකොට තිබියදී පංචනීවරණයන්ගෙන් කයත්, සිතත් ටොන් ගණනින් බරකරගත් මනුෂ්‍යයින් ඒ කාමච්ඡන්දයන්ගේ බරට කෙසේ නම් උඩට එසවෙන්නද? මේ පංචනීවරණයන්ගේ බර නිසා මනුෂ්‍යයා සතර අපාය නමැති පහළටමයි ඇදිලා යන්නේ. වයස් හේදයකින් තොරව, කාමච්ඡන්දයන්ගේ බර ජීවිතවලට පිරෙනවා. හික්ෂුව හමුවීමට පැමිණි පිටත් මහත්මයෙක් මීට මාස හයකට පෙර ප්‍රකාශ කළා, තමාගේ ඥාති පුතා බොහෝම කීකරුයි හොදින් පින් දහම් කටයුතු කරනවා අධ්‍යාපන කටයුතු කරනවා කියලා. නමුත් ගිය සතියේ දවසක එම මහත්මයා ඇවිත් කියනවා "හාමුදුරුවනේ මගේ ඥාති පුතා දැන් හරිම අකීකරුයි. අධ්‍යාපන, ධර්ම කටයුතුවලට හරිම උදාසීනයි. පැය ගණන් කාමරයේ දොර වසාගෙන අන්තර්ජාලය බලනවා කියලා." මෙවැනි කාරණයකදී හික්ෂුව හැටියට දෙන්න පිළිතුරක් නැහැ. දුක් දෙය සැපයක් කොට ගතහොත් අනිත්‍ය දෙය නිත්‍ය වශයෙන් ගතහොත් අසුභ දෙය සුභ වශයෙන් ගතහොත් අනාත්ම දෙය ආත්මීය වශයෙන් ගතහොත් බලාපොරොත්තු කඩවීම මීස අන් දෙයක් ඉතිරි නොවන බව බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට තිබෙනවා.

දිනක් බුදුරජාණන්වහන්සේ පූර්වාරාමයේ වැඩසිටින විට විශාඛා උපාසිකාව බොහොම තෙහෙට්ටුවෙන් දහවල් කාලයේ බුදුරජාණන්වහන්සේ බැහැදකින්න පැමිණියා. බුදුරජාණන්වහන්සේ විශාඛාවගෙන් විමසනවා මේ මහා දවල් කොහේ සිටද පැමිණියේ කියලා. විශාඛා උපාසිකාව කියනවා, පසේනදී කොසොල් රජතුමා මුණගැසෙන්න ගියා, මට රාජකාරි කටයුත්තක් තිබෙනවා රජතුමාට කියලා කරව

ගන්න. ඒත් එම රාජකාරි කටයුත්ත රජතුමා මට අවශ්‍ය ආකාරයට කරලා දෙන්නේ නැහැ. අදත් මම මේ රස්තියාදු වෙලා සිටුමදුරට යනවා කියලා. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ "විශාඛාව අපි කැමති දෙය කැමති ආකාරයට සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. අපි කැමති දෙය අපි කැමති ආකාරයටම සිදුවේය කියලා බලාපොරොත්තු වුනොත් දුකක්මයි සකස්වෙන්නේ" කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ විශාඛාවට දේශනා කළේ නැහැ "ඔබ ගිහින් රජතුමාට කියන්න ඔබයි ශාසනයේ අග්‍රදායියාව. එම නිසා මේ රාජකාරි කටයුත්ත කරලා දෙන්න කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ මතක්කළාය" කියලා.

සම්මා සම්බුද්ධ මුවින් වචනයක් පිටවුනොත් අර්ථයක් දේශනා වුනොත් එය අනිත්‍ය සංඥාවක් මතු වෙන ප්‍රඥාව වැඩෙන දිශාවටයි ඒ වචනය දේශනා කළේ. එම නිසා ශ්‍රාවකයින් වශයෙන් පිංවත් ඔබත් සමාජය තුළ වේගයෙන් පැතිරියන තෙරුවන් කෙරෙහි අශ්‍රද්ධාව සහ දුස්සීලභාවයේ අතිටු එලයන් පිංවත් ඔබට පීඩා කරන කොට ඒවා තුළින් ප්‍රඥාව වැඩෙන දුකෙන් මිදීමට පාර පෙන්වන අනිත්‍ය සංඥාවක්මයි වැදීමට දක්ෂවෙන්න ඕනේ. එසේ නොවුනහොත් අනුන් නිසා තමන් අකුසල් රැස් කර ගන්නවා. වැරදි කරන කෙනාගේ වැරද්ද නිවැරදි කිරීමට උත්සහගන්න ගමන්ම වැරද්දෙන් පිරිණු ලෝකයෙන් මිදෙන දිශාවට සිතුවලි සකස්කර ගන්න. සිල්වත් වීමට උත්සහ ගන්න. දුස්සීල්වත් නිසා දුස්සීල්වත් වීමේ මාරවැයම ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. අපට හැමෝම සතුටු කරන්න බැහැ. යහපත් දේවල් කරලා ලබන සතුට පිනයි. පින ගැන නොදන්නා මිනිස්සු සතුටෙන් බැහැරවෙලා දුකට යනවා. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ශීලය දානය නිසාමයි පින නමැති උල්පත සකස්වෙන්නේ. ඉහත කාරණා තුනෙන් බැහැරවෙන පිංවතා ජීවිතය තෘප්තිමත් කිරීමට කුණු රසයන්මයි සොයන්නේ. ශීලයෙන් දුර්වල වෙන මනුෂ්‍යයින් සොයන කුණු රසය බොහෝම ලාභයට ලබාදෙන ක්‍රමවේදයන් ඕනෑතරම් සමාජය තුළ තිබෙනවා. දුස්සීලභාවයේ එලයන් නිසාම නව ක්‍රමවේදයන් ඇතිවෙනවා. මේ ක්‍රමවේදයන් තුළින් ඔබ ජීවිතය තෘප්තිමත්භාවයට පත්කර ගැනීමට ගියහොත් එහි අනිටුච්ඡාකයන් හැටියට මිලභ ජීවිතයේදී සැබෑම කුණු රසය රසකරමින් තඵමරමින් භුක්ති විඳීමට ඔබට අවස්ථාව ලැබෙනවා. අනිත් දුස්සීලභාවයේ නිසා තිරිසන් ලෝකයට වැටී සැබෑම දුස්සීලභාවයේ එලය වන කුණු රසය භුක්තිවිඳින පිරිසක් හික්ෂුවට හමුවුණා.

හික්ෂුව ගමක පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට පාරට මීටර් 25ක් පමණ ඇතින් ලොකු හරකෙක් මැරිලා සිටියා. දෙවන දවසේ පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට මෙම මියගිය හරකා බෙරයක් වගේ ඉදිමී තිබුණා. හික්ෂුව ගමක පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට පාරට මීටර් 25ක් පමණ ඇතින් ලොකු හරකෙක් මැරිලා සිටියා. දෙවන දවසේ පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට මෙම මියගිය හරකා බෙරයක් වගේ ඉදිමී තිබුණා. තුන්වැනි දිනයේ පිණ්ඩපාතයේ වඩිවිට, බල්ලන් වටකරගෙන මැරුණ සතාගේ මස් කඩාගෙන කමින් සිටියා. කොහොමත් සතියක් යන්න ලැබුණේ නැහැ. බල්ලන් නරියන් කබරගොයින් විසින් මේ හරක් මළකුණ සම්පූර්ණයෙන්ම කාල ඉවර කළා. මේ දවස් ටිකේ බල්ලන්ට මගුල් ගෙදරක් වගේ. මගුල් ගෙදර මනාලිය තමයි මැරිවිට හරක් කුණ. ඒ අය බොහෝම ප්‍රබෝධයෙන් කුණු මස් රසවිඳලා සතුටු වුණා. උදේ පාන්දරම එතැනට පැමිණෙන සුදු කොක්කු හරක් කුණට වැදුන පණුවෝ සහ නිලමැස්සන් සම්පූර්ණයෙන්ම කාලා ඉවර කළා. සතියක් යනකොට එම මළකුණ තිබූ ස්ථානය මැස්සෙක්වත් නැති තරමට සුද්දවෙලා තිබුණා. බලන්න තිරිසන් ලෝකයේ මළකුණකට ඇති වටිනාකම. පිංවත් ඔබ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී තාක්ෂණය තුළින් කුණු කාම රසයන් සොයාගොස් දුස්සීලභාවයට පත්වුවහොත් එහි හේතුඑල ධර්මයන් වශයෙන් ලබන ජීවිතයේදී තිරිසන් ලෝකයේ ඉපිද බොහෝම කැමැත්තෙන් මළකුණු රසවිඳීමට අවස්ථාව ලැබේවි.

පිංවත් ඔබ තාක්ෂණික මෙවලම් ඉදිරියේ වාඩිවෙලා යම්සේද ඇසට මනසට කාම රසය ලබා දෙන්නේ එසේමයි තිරිසන් සතුන් මළකුනට වහවැටිලා මළකුණ ළඟ පැලපදියම්වෙලා මළකුණ රසවිඳින්නේ. මේ මළකුණ කන තිරිසන් සතුන් දිහා බලනකොට සංසාර බිය පිලිබඳ මොන තරම් ගැඹුරු කමටහනක් එහි තිබෙනවාද? එම මළකුණ වටකරගෙන කන සතුන් දකිනකොට හික්ෂුව මතකයට එන්නේ අරක්කු බෝතලයක් හරක්මස් කටගැස්මක් මේසය මත තබා එය පාවිච්චිකරන මිනිසුන් පිරිසක්මයි. අරක්කු

වෙනුවට කුණු ලේ රසයක් කටගැස්ම වෙනුවට කුණු මසක්, හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව සංස්කාර විසින් ලබාදීලා තියෙනවා.

භික්ෂුව ඇත ගමක කුටියක වැඩ සිටියා. එම ගමේ එළවළු වගාවෙන් ජීවත්වෙන පිංචතුන් හිටියේ. භික්ෂුව එම ගමේ ගෙපිළිවෙලින් පිණිසපාතයේ වැඩියා. එක නිවසකට වැඩමකොට සිටියදී එම නිවසේ පිංචන් මවක් පිරිසියක තබාගත් කිරිබත් කැබලි දෙකක් භික්ෂුවට පූජා කිරීමට රැගෙන පැමිණියා. ඇය එක කිරිබත් කැබැල්ලක් පූජා කළ පසු භික්ෂුව "ප්‍රමාණවත් මෑණියෝ කියලා" ඇත වැසුවා. ඒ වෙලාවේ මේ මෑණියන් කියනවා "යක්ෂයාට වෙන්කරපු දෙය අප නැවත ගන්නේ නැහැ කියලා." එහෙම කියන කොටම භික්ෂුව දැනගත්තා ඇය අන්‍යය ආගමික මවක් කියලා. ඒ වෙලාවේ භික්ෂුව බොහෝම කැමැත්තෙන් දෙවැනි කිරිබත් කැබැල්ලක් පිළිගත්තා. එම මව දරණ ආගමික වටිනාකම තුළ ඇය භික්ෂුව දැක්කේ යක්ෂයා හැටියට. යක්ෂයාටයි ඇය කිරිබත් කැබලි දෙක වෙන් කළේ. ඒකයි යක්ෂයාට වෙන් කළ දෙය නැවත ගන්නේ නැහැ කියලා කිව්වේ. ඒ වෙලාවේ භික්ෂුව පාත්තරයේ පියන වහලා ඇයට පිං දෙන්න "අභිවාදන සිලිස්ස" කියන වචන දෙක පිටකෙරුවා පමණයි. එම මව කීවා "අපිට පිං එපාය" කියලා. භික්ෂුව ඒ වෙලාවේ ඇයට කිව්වා "දෙවියන්ගේ පිහිටයි" කියලා. එහෙම කියන කොට ඇය සතුටු වුණා. සිනාසුණා. භික්ෂුවට අවශ්‍ය වුණේ කෙසේ හෝ එම මෑණියන්ව සතුටු කරන්න. භික්ෂුව ඒ දෙය කළා. භික්ෂුව දෙවි පිහිටයි කිව්වා කියලා භික්ෂුවගේ භික්ෂුත්වයට කිසිම හානියක් වුණේ නැහැ. ඇය භික්ෂුව කෙරෙහි වෛරයක් කේන්තියක් සකස්කොට ගත්තානම් භික්ෂුව දන්නවා ඇයට ඉන් අත්වන අකුසලයේ තරම. ඒ නිසාමයි භික්ෂුව ඇයට උපකාරවුයේ. ඇයව සතුටුකොට පිටත් වුයේ. උතුම් සිල්වත්භාවය ඔබව අවදානමෙන් මුදවානවා වගේම අන්‍යන්ද අවදානමෙන් මුදවානවා. නමුත් ඉන් පසුව භික්ෂුව ඇයගේ නිවසට වැඩියේ නැහැ. අන්‍ය ආගමික පිංචතුන්ලා ගොඩාක් කැමැත්තෙන් භික්ෂුවට පිණිසපාතය පූජා කරලා තිබෙනවා වෙනත් ගම්මානවලදී.

තවත් වරක් භික්ෂුව ගම්මානයක ජීවත්වෙනකොට එම ගමේ අතීතයේ සිට සකස්කොට තිබූ දානය ලබාගැනීමේ ක්‍රමයේදී ගමේ හැමෝටම දානය දීමේ අවස්ථාව ලැබී තිබුණේ නැහැ. එම නිසා දානය නොමැති පිංචතුන්ලා අමනාපයෙන් සිටියේ. ගම්වල පැවතෙන සම්ප්‍රදාය වෙනස් කරන්න අපි යන්නේ නැහැ. තිබෙන ක්‍රමය තුළ හැකිනම් ගමේ ඉන්නවා. එම ක්‍රමය ගැටළු සහගත නම් ගමෙන් පිටවී යනවා. දවසක් එම ගමේ පිණිසපාතයේ වඩිනකොට බෞද්ධ කාන්තාවන් දෙදෙනෙක් භික්ෂුව වඩින පාරේ අනෙක් පැත්තෙන් වැටට දිය නැමට යනවා. භික්ෂුව බිම බලාගෙනයි වැඩියේ. ඉන් එක කාන්තාවක් අනෙක් කාන්තාවට කියනවා "දානය වැරදිලාවත් අපේ ගෙදරට ආවොත් බල්ලා ලිහනවා" කියලා. භික්ෂුව ඒ වෙලාවේ තේරුම් ගත්තා මේ කාන්තාව හුභාක් කේන්තියෙන් ඉන්නේ කියලා. නමුත් භික්ෂුව ගමෙන් පිටවෙන්න පෙරාතුව එම කාන්තාවගේ නිවසට පිණිසපාතය ලබාගැනීම සඳහා වැඩියා. ඇය නිවාස තුළට ගොස් බත් ගෙනත් පූජා කළා. භික්ෂුව ඇයට පිං අනුමෝදන් කළා. එහෙත් ඇය අත්දෙක එක්කොට වැදගෙන සිටියේවත් නැහැ. ඇය භික්ෂුව භාසායට ගත්තා කියලා භික්ෂුවට සිතුවා. භික්ෂුව බොහෝම කරුණාවෙන් පිං අනුමෝදන් කරලා කඩුල්ලෙන් පිටවුණා. ඒ ගෙදර බල්ලා එදා බැඳලා සිටියේ නැහැ. නිදැල්ලේ ආලින්දයේ සිටියා. ඒත් ඒ බල්ලා භික්ෂුවට බිරුවේවත් නැහැ. ඒ වෙලාවේ භික්ෂුවට සිතුවා ගෙදර පිංචන් නෝනා තරම් ගෙදර හදන බල්ලා සැර නැහැය කියලා. භික්ෂුව ඇයගේ දෙපා අසලටම වැඩියත් ඇයගේ ද්වේශ සහගත සිතිවිලි නිසාම ඇයට ලැබුණු අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජනයක් ගත්තේ නැහැ. එහෙත් භික්ෂුව තමන්ට ලැබුණු අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත්තා. ගෙදර අවොත් බල්ලා ලෙහනවා කියලා අදාළ කාන්තාව කියනවා ඇසිලාත්, ඇයට මෙෙත්‍රිය කළා.

පිංචන් ඔබ පරිස්සම් වන්න. දුස්සිලභාවය නිසාම, සකස්වෙන ද්වේශය හරිම භයානකයි. අපට ලැබෙන වටිනා අවස්ථාවන් අපට අභිමිකරනවා. ද්වේශය සකස්වෙන්නේම සක්කාය දිට්ඨිය නිසාමයි. ලෝකයාගෙන් ප්‍රතිචාර ප්‍රසංශා වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න අපේ ජීවිත වලට වේගයෙන් සක්කාය දිට්ඨිය කාන්දුවෙනවා. මේ අවදානම නිරතුරුවම මනුෂ්‍යයාට ධර්මානුකූලව ජීවිතය දෙස බැලීමේ අවස්ථාව අතපසුකොට දමනවා. එම නිසා අපි නිරතුරුවම දක්ෂවෙන්න ඕනේ අපිට ලැබුණු අවස්ථාවෙන් උපරිම

ධර්මානුකූල ප්‍රයෝජනය ගන්න. එසේ නොවුනහොත් ජීවිතයේ අනිත්‍යභාවය නිසා එවැනි අවස්ථාවක් ඔබට නැවත නොලැබෙන්න පුළුවන්. බුදුරජාණන්වහන්සේ භික්ෂූන් වහන්සේලාට දේශනා කරනවා ගමක පිණ්ඩපාතයේ හැසිරෙනකොට ගිහි පිංවතුන්ලා සමග කටයුතු කරන කොට හද වගේ හැසිරෙන්න කියලා. හද කවදාවත් එකම තැනක නැවතීලා සිටින්නේ නැහැ. හද හැමදාමත් හවසට නැගෙනහිරින් මතු වෙලා, බටහිරින් බැසයනවා. එම ගමන තුළ කොතනකවත් නවතින්නේ නැහැ. බුදුරජාණන්වහන්සේ භික්ෂූන් වහන්සේලාටත් ඔබලා හද වගේ වෙන් කියන්නේ ඒ අර්ථයෙන්. හද කිසිම තැනක නැවතීලා ඇලීලා ප්‍රමාද වෙලා ඉන්නේ නැහැ. නැවතත් බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. ගැඹුරු ප්‍රපාතයක් දෙස බලන ආකාරයටමයි ගිහි බැඳීම් දෙස බැලිය යුත්තේ. සීමාව ඉක්මවා ගියාට ගිහි බැඳීම් භික්ෂූන්වහන්සේ අර්ථයන්ට මාරාන්තික හානි පමුණුවනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා තමාගේ අම්මා තාත්තා නිසාවත් බොරුවක් නොකී භික්ෂූන් වහන්සේලා ගිහි පිංවතුන්ගේ ලාභ සත්කාර නිසා බොරු කියනවා කියලා. ඒ නිසාමයි බුදුරජාණන්වහන්සේ නිරතුරුවම දේශනා කරන්නේ ආමිසයට දායාද නොවී නිතරම ධර්මයට දායාද වෙන්න කියලා. ඔබලා ආමිසයට දායාද වුණොත් ඔබලාට පමණක් නොවේ ඔබලාගේ ශාස්තෘන්වහන්සේ කෙරෙහිත් ගිහි පිංවතුන් කලකිරේවි ගරභාවී කියලා.

මෙය සටහන් තබන භික්ෂුව සෑම මොහොතකම සිතන්නේ තමා කරන ක්‍රියාවන් තුළින් තමා සිතන සිහිවිලි තුළින් ලොවුතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේට අගෞරවයක් වේවිද කියලා. අපි අපේ උතුම් ශාස්තෘන්වහන්සේට දක්වන කෘතචේදිත්වය. ඊයේ උදේ වරුවේ උන්වහන්සේගේම උත්සාහයෙන් පාර සොයාගෙන තරුණ 30 විශැති සාමණේර ස්වාමීන්වහන්සේ නමක් වැඩම කළා. උන්වහන්සේ බොහෝ ප්‍රියමනාප ස්වාමීන් වහන්සේ නමක්. ගොඩාක් ඇත ප්‍රදේශයක පන්සලක සිටියි වැඩම කළේ. උන්වහන්සේ කියනවා තමාට කැලයට ගොස් භාවනා කරන්න කැමතියි කියලා. භික්ෂුව උන්වහන්සේගෙන් ඇසුවා ඔබ වහන්සේ දැන් ගත කරන පන්සල් ජීවිතය හොඳින් ධර්මානුකූලව ගතකරනවාද කියලා. ඒ පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ කියනවා පන්සලේ දහම් පාසැල්, දායක පිංවතුන්ගේ පිංකම් වැනි දේවල්වලට මැදිවී, ඇලීම් ගැටීම් මැදියි ජීවත්වෙන්නේ කියලා. මේ පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ තමාගේ නායක ස්වාමීන්වහන්සේටත් බොහෝම ගරුකරන කෙනෙක්. තමන් වහන්සේලා දෙනාම පමණක්ලු පන්සලේ සිටින්නේ. ඒ වෙලාවේ එම තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේගේ සත්පුරුෂභාවය නිසාම උන්වහන්සේට භික්ෂුව අවවාද කළේ. ඔබ වහන්සේ මුලින්ම හොඳ පන්සල් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වෙන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේ කෙරෙහි හොඳින් ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගන්න. හොඳින් සිල්පද ආරක්ෂා කර ගන්න. එවිට ඔබ හොඳ පන්සල් භාමුදුරුනමක් වේවි. දහම් පාසැල් කටයුතු දායක පින්වතුන්ලාගේ කටයුතු ඇලීමේ ගැටීමේ ස්වභාවයෙන් තොරව සිදු කරන්න. වයෝවෘධ නායක ස්වාමීන්වහන්සේටත් හොඳින් ගරු කරන්න. ගිහි පිංවතුන්ලා සැවොම ඔබ වහන්සේගේ සිල්වත් භාවය දැකලා ඒ තුළින් සකස්වෙන හැසිරීම දැකලා දැන් අපේ පොඩි භාමුදුරුවෝ හරිම හොඳයි කියන තැනට මුලින්ම එන්න. ඔබවහන්සේට ප්‍රිය උපදවන සෑම රූපයක්ම අනිත්‍ය වශයෙන් දැකීමට උත්සාහ ගැනීමට දක්ෂවෙන්න.

එවිට පිංවත් ඔබ වහන්සේට පුළුවන් ඔබ වහන්සේ දක්ෂිණම් පන්සලම ආරණ්‍යයක් බවට පත්කොට ගන්නට, පන්සලක වැඩසිටින තරුණ සාමණේර ස්වාමීන්වහන්සේ නමකට පන්සල තුළින් ශක්තිමත් වී කැලයට යන මාර්ගයයි මෙහි සටහන් තැබුවේ. පන්සලේ වැඩසිටිමින් ශීලයටමයි ජීවිතයෙන් මුල්තැන දිය යුත්තේ. ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයමයි කැලයට ගොස් අර්ථවත්ව සමාධිය වැඩීමට උපකාරීවෙන්නේ. හැම වෙලාවේම කය මැත් කරගෙන ප්‍රපාතය දෙස බලනවා වාගේ ගිහි පිංවතුන්ලා සමග කටයුතු කරන්න. කැලයේවත් පන්සලේවත් නොවේ නිවීමේ අර්ථය තිබෙන්නේ. ඒවා කෙරෙහි ඇතිකරගන්නා ඇලීමේ ගැටීමේ උපේක්ෂාවේ නිරෝධය තුළමය. මේ අවබෝධය ලබන්න කැලයේ හුදෙකලාභාවය හුහාක්ම ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා. ලොවුතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ ස්වාමීන්වහන්සේලා තුළින් සිදුවූ වැරද්දෙන් වැරද්ද හඳුනාගෙන එම වැරදි නැවත සිදුනොවීමට විනය කාරණා එකින් එක පණවන්නේ ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය වැඩිපුර එකම දවසක් හෝ ලෝකය තුළ පවතින්න. මේ මොහොතේ ඔබ අපි ලබන මේ සද්ධර්මයේ රැකවරණය බුදුරජාණන්වහන්සේ විනය කාරණා පැණවීම තුළම ඇති වූ සුරක්ෂිතභාවයමයි.

එම නිසා ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශීලය ආරක්ෂාකොටගෙන ජීවත්වෙන සෑම ස්වාමීන්වහන්සේනමක්ම එම උතුම් ශීලය රැකගැනීම උදෙසා විරියය වඩන ස්වාමීන්වහන්සේලා සෑම දෙනෙක්ම ධර්මයේ සංදිට්ඨික ගුණය මේ දක්වා ආරක්ෂාවීමට අපිත් දායක වුනාය කියලා සතුටුවෙන් පුළුවන්.

මේ හේතුව නිසාම සද්ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය ජීවමානව තිබෙන සෑම මොහොතකම එය මෙනෙක් රැකගැනීමේ ගෞරවය හිමිවන්නේ පිංවත් ස්වාමීන් වහන්සේලාටමයි. දිනකට ගිහි පිංවතුන්ලා ලක්ෂ ගණනක් "ස්වාක්ඛාතෝ හගචතා ධම්මෝ සන්දිට්ඨිකෝ" කියලා ධර්මයේ ගුණයන් වන්දනාකරන මොහොතක් පාසාම සද්ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය ආරක්ෂාකොට ගෙන සිටින ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ එම ශීලයේ පරිපූර්ණභාවයට පත්වීමට විරියය වඩන පිංවත් ස්වාමීන් වහන්සේලාට මුළු බෞද්ධ ලෝකයාගේම ආශීර්වාදය ලැබෙනවා. සද්ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය ආරක්ෂා කරගැනීමේ මුරදේවතාවුන් වහන්සේලා මහා සංඝ රත්නයමයි. සිංහල ජාතිය පැවතුනොත් ශාසනය සුරක්ෂිත වෙනවාය කාරණය අර්ථවිරහිත කාරණයකි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයත් සිංහල මනුෂ්‍යයා තුළින් අර්ථවත් වුනොත් පමණක් සිංහල ජාතියද පවතීවී යැයි එම අර්ථය අප නිවැරදි කර ගත යුතුය. සිංහල ජාතිය නිසා සම්බුද්ධ ශාසනය ආරක්ෂා වෙනවා නොව තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයත් ආරක්ෂාකර ගන්නා තරමට සිංහල ජාතිය ආරක්ෂාවන බව අප සිහිකොට ගත යුතුය. යම් හෙයකින් සිංහල ජනතාව තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් ශීලයෙන් පිරිහීමට පත්වුවහොත් ජාතිය ආරක්ෂිත නොවන බව, පිරිහීමට පත්වන වර්තමාන සාධක තුළින් අපි තේරුම් ගත යුතුයි. හේතුවල ධර්මයන් තුළින් සකස්වන නිරතුරුව අනිත්‍යතා ධර්මතාවයන් සිහිනුවණින් දකින්න නම් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයත් අත්‍යවශ්‍ය වෙනවා. ලොවුතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කාරුණික ගුණය නිසාම මේසා පරිපූර්ණව දේශනාකොට ඇති ධර්මවිනය යම් දවසක තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයෙන් දුර්වලතාවයටත් පත්වීම නිසාම අතුරුදහන් වී යන බව බොහෝම පැහැදිලිව බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා.

හේතුවල ධර්මයන් නිසාම අතුරුදහන් වී යන උතුම් සද්ධර්මය එකම දිනක හෝ වැඩිපුර ආරක්ෂාවීමට ගිහි පැවිදි හේදයකින් තොරව ශ්‍රද්ධාවෙන් ශීලයෙන් පරිපූර්ණව ජීවත්වීම මේ මොහොතේ බුදුරජාණන්වහන්සේ උදෙසා පිංවත් ශ්‍රේෂ්ඨම පුජාව වෙනවා. ශාස්තෘන්වහන්සේ උදෙසා එම යුතුකම ඉටුකරන සෑම පිංවතෙක්ම එහි ආනිසංඝ හේතුවෙන්ම ධර්මාවබෝධය දිශාවටයි ගමන් කරන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහා කාරුණික ගුණයේ අර්ථය ගිහි වේවා පැවිදි වේවා අපේ ජීවිතයට එකතුවෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් සිල්වත් ජීවිතයත් තුළින්මයි. ලොවුතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ සාරා සංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් දස පාරමිධර්මයන් පරිපූර්ණ කොට අවබෝධකොට වදාළ උතුම් සම්මා සම්බුද්ධ ගුණයට පිංවත් ඔබේ කෘතවේදිභාවය ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයත් ජීවිතයට එකතු කරගැනීම තුළින්ම දක්වන්න. මනුෂ්‍යයා ශ්‍රද්ධාවෙනුත් ශීලයෙනුත් ඇත්වෙනකොට මනුෂ්‍යයාගේ බර වැඩිවෙනවා. මෙතැනදී බර කියලා කියන්නේ සිතේ බර ගතිය. මේ බර සකස්කරන්නේ පංචනිවරණයෙන්මයි. පංචනිවරණයෙන්ගේ බර වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න පංච උපාදානස්කන්ධයට තෘෂ්ණාවෙන් බැඳෙනවාය කියන කාරණයයි පැහැදිලි වෙන්නේ. ශීලය තුළින් මනුෂ්‍යයා සකස්කරගන්නා සාමධිමත්භාවයේදී පංචනිවරණ සැහැල්ලුභාවයට පත්වෙනවා. ඒ නිසා මනුෂ්‍යයාගේ කයේ බර සැහැල්ලුවෙනවා.

සාමධිමත්භාවය තුළ පිංවත් ඔබ ලබන සැහැල්ලුභාවයේදීත් ඔබ බැඳියන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධයටමයි. ඒ කියන්නේ දෙවැනි වටයේදී ධ්‍යාන සැපයට ඔබ බැඳියනවා. මේ සමාධිය තුළදී සකස්වෙන විදීමේ සැපය වේදනාවේ ආශ්වාදයයි ඇති තැන ආදීනවයක් තිබෙනවා. ආශ්වාදයත් ආදීනවයත් හඳුනාගත් තැනැත්තා නිස්සරණය සොයාගෙන යනවා. ශීලය තුළින් සකස්කොටගත් සමාධි සැපය විදර්ශනාවට යොමුකරලා සමාධි සැපයත් පංච උපාදානස්කන්ධයක් බව දැකලා සමාධි සැපයේ අනිත්‍යතාවය දකිමින් විදර්ශනා නුවණ වඩවාගන්නවා. හව නිරෝධය දක්වාම ගමන්කරන වැඩ පිලිවෙල තමා තුළින්මයි අවබෝධකොටගත යුත්තේ. තැන් තැන්වල සොයන්න අවශ්‍ය නැහැ. වටපිට බලන්න

අවශ්‍ය නැහැ. දුක කියන කාරණය තමා තුළමයි තිබෙන්නේ. පංච උපාදානස්කන්ධය කියන කාරණය තමා තුළමයි සකස් වන්නේ. දුකට බැඳියන පංච උපාදානස්කන්ධය ඔබ තුළින්මයි ඔබ අවබෝධකොටගත යුත්තේ. තමා තුළින් පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යතාවය අවබෝධකරගැනීමට නම් මුලින්ම පිංවත් ඔබ සමාධි සැපයේ විදීම අනිත්‍ය බව තුවණින් මෙනෙහි කළ යුතුමයි.

හික්ෂුව හමුවීමට පැමිණි මහත්මයෙක් හික්ෂුවට ප්‍රකාශ කළේ, තමා දීර්ඝ කාලයක පටන් භාවනාකරන බවත් තමා වැඩියෙන්ම යෙදෙන්නේ සක්මන් භාවනාවේ බවත්ය. දිනක් තමා සක්මන්භාවනාවේ යෙදී සිටින විට සිත හොඳින් සමාධිමත්ව ඇති අවස්ථාවක සක්මන තුළ සිටියදීම තමාගේ ශරීරය ඇතිවෙමින් නැතිවී යන ආකාරය ඉතාමත් හොඳින් අරමුණු වූ බවත් ඒ මොහොතේම තමාගේ ඇස් දෙක කඳුලින් බරව තමා හඬා වැටුන බවත් ප්‍රකාශ කළා. මෙවැනි අවස්ථාවකදී අපි දකින්නේ විදර්ශනාමය අවබෝධයක් නොවේ. එම මහත්මයා විදර්ශනාමය අවබෝධයක් ලැබුවා නම් කඳුළු සලමින් හඬන්නේ නැහැ. මෙතැනදී ඒ මහත්මයා ලබන්නේ සමාධියේ විදීමේ සැපය. මෙය ආශ්වාදයක්. සංකීර්ණ වූ ජීවිත ගරන ගිහි පිංවතුන් පංචනිවරණයන් යටපත් කොට ලබන සමාධියේ මේ සැහැල්ලුවට නිරතුරුවම රැවටෙනවා. ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඔබේ සමාධියේ ආශ්වාදය උදෙසා සකස්වෙන සෑම සිතක්ම විදර්ශනාවට ලක්කොට එම සිතේ අනිත්‍ය දකින්නට.

සමාධියේ සැබෑම ආශ්වාදයය තම ජීවිත තුළට අර්ථවත්වම එකතුකොට ගන්නේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී ලොචතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ හැරුණුකොට එකම උත්තමයයි. ඒ තමයි උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේ. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක රහතන් වහන්සේලා දෙදෙනෙක් සිටිනවා. ඉන් ආශ්වාදයමත්ම මහරහතන් වහන්සේ තමයි උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේ. අනෙක් රහතන්වහන්සේ තමයි ප්‍රඥාවිමුක්ත මහරහතන් වහන්සේ. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේගේ ස්වභාවය බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ දේශනා කරනවා. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේ රූපසමාපත්තීන් ඉක්මවා අරූපය වූ යම් ශාන්තවිමෝක්ෂ කෙනෙක් වෙන්නම් ඒ විමෝක්ෂයන් නාමකයින් ස්පර්ශ කොට වෙසෙයි. ඔහු විසින් චතුරාර්ය සත්‍ය ප්‍රඥාවෙන් දැක අවබෝධකොට ආශ්‍රවයෝ ක්ෂය කරන ලද වෙති. මෙයින් පැහැදිලිවෙන්නේ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේ යනු රූපාවචර අරූපාවචර ධ්‍යානයන් සහිතව චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධකොටගත් උත්තමයා උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන් වහන්සේ බවයි. රූපාවචර අරූපාවචර ශාන්තවිමෝක්ෂයන් නාමකයින් ස්පර්ශ කිරීම හේතුවෙන් උන්වහන්සේට සාධි ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ ශක්තිය වාගේම අනෙකුත් මිනිස් දැක්ම ඉක්මවාගිය දිවැස් තුවණින් ලෝකය දැකීමේ ශක්තිය ලැබෙනවා.

වර්තමාන සමාජයේ අපි කවුරුත් රහතන්වහන්සේ යැයි කියූ පමණින් මනසින් දකින්නේ සෘදි ප්‍රාතිහාර්ය සහිත දිවැස් තුවණ සහිත උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේමයි. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක සිටින දෙවැනි රහතන්වහන්සේ තමයි ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ. ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේගේ ස්වභාවය ගැන ලොචතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙසේ දේශනා කරනවා. මේ ශාසනයේ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් රූපසමාපත්තීන් ඉක්මවා අරූපවූ යම් ශාන්තවිමෝක්ෂ කෙනෙක් වෙත්ද ඒ සමාපත්තීන් නාමකයින් ස්පර්ශ කොට නොවෙසෙයි. එහෙත් ඔහු ප්‍රඥාවෙන් චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධකොට ආශ්‍රවයෝ ක්ෂය කරන ලද වෙයි. මේ පුද්ගලයා ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ යැයි කියමි. ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ යනු චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධකොටත් රූපාවචර අරූපාවචර සමාපත්තීන්වලට සමවැදීමට නොහැකි රහතන්වහන්සේයි. අරූපාවචර සමාපත්තීන්වලට සමවැදීමට නොහැකි නිසාම උන්වහන්සේට සෘදි ප්‍රාතිහාර්යපෑමේ සහ මිනිස් ඇස ඉක්මවා ගියාවූ දිවැස් තුවණ ඇතිකරගැනීමේ හැකියාවක් නොමැති බව සුසීම සුත්‍රයේදී බුදුරජාණන්වහන්සේ පැහැදිලිව දේශනා කොට ඇත. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේත් ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේත් යන දෙදෙනාම චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධකොටගත් රහතන්වහන්සේලාමය.

හික්ෂුවට මුණගැසූන මහත්මයෙක් ප්‍රකාශ කළා "හාමුදුරුවනේ ධර්මය සන්දිට්ඨිකව පවතින වර්තමානයේ සෘදි ප්‍රාතිහාර්ය සහිත මහරහතන්වහන්සේලා ලෝකයේ වැඩ ඉන්නවද" කියලා. මේ මහත්මය අහන්නේ උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා ලෝකයේ මේ මොහොතේ වැඩ සිටිනවද කියලා. උපසම්පදා ස්වාමීන්වහන්සේලා ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශීලය දිවිහිමියෙන් ආරක්ෂාකොට ගෙන සද්ධර්මයේ සංදිට්ඨික ගුණය ආරක්ෂාකොට ගෙන තිබෙනතාක් රහතන්වහන්සේලාගෙන් මාර්ගඵලලාභී උතුමන්ගෙන් ලෝකය හිස් නොවේය කියලා ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. එහෙම නම් රහතන්වහන්සේලා ලෝකයේ නැහැයි කියලා කාටවත්ම ප්‍රකාශ කරන්න බැහැ. එහෙම ප්‍රකාශ කරන මොහොතේම ධර්මයේ සංදිට්ඨික ගුණය අභියෝගයට ලක්වෙනවා. නමුත් හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ගලපා බලනකොට වර්තමානයෙන් අනාගතයේදීත් ගෞතම සම්මාසම්බුද්ධ ශාසනය තුළදී උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා පහළ නොවන බවයි හික්ෂුව දකින්නේ. එය හික්ෂුවගේ අදහස පමණයි. ඕනෑම පිංවතෙකුට එම අදහසට වෙනස් අදහසක් ප්‍රකාශ කරන්න පුළුවන්. සෘදිය කියන්නේ හැමෝටම වඩා ඉහළින් ඉදිරියෙන් සිටිනවාය කියන අර්ථයයි. මේ අර්ථය තුළම තිබෙනවා සෘදිය තිබෙන අයට අනෙක් අයට වඩා අතීත කුසල් ශක්තිය වැඩිය කියන කාරණය. අනෙක් අයට වඩා කුසල් ශක්තිය වැඩි නිසායි ඔහු සියල්ලන්ටම වැඩ උඩින් සිටින්නේ. ඉදිරියෙන් සිටින්නේ. එහෙම නම් අපි පිළිගන්න අවශ්‍යයි ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේට වඩා උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේට අතීත සංසාරික කුසල් ශක්තිය වැඩිබව. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක් තුළදී යමෙක් අරහත්භාවයට පත්වෙන්නේ අතීත සංසාරයේ ඇත දුරක සිට තමා අනාගත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී රහතන්වහන්සේ නමක් වෙනවාය කියලා ඇතිකරගත් කැමැත්ත නිසාමයි. අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනවලදී සෘදියෙන් වඩින උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා දැසින් දැකලා උන්වහන්සේලාට සිව්පසයෙන් ඇප උපස්ථාන කරලා කෙනෙක් ප්‍රථ්‍යා කරනවා "මමත් සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක් වෙනවාය" කියලා.

ඒ උතුම් අරමුණ උදෙසාම අවශ්‍ය කුසල් ධර්මයන් දියුණුකොට ගන්නවා. සංසාරයේ ඇත දුරක පටන් කුසල් ධර්මයන් දියුණුකොටගෙන පැමිණි නිසාම බුදුරජාණන්වහන්සේ නමක් මුණගැසුණු මොහොතක සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක් මුණගැසුණු මොහොතක සකස්කොටගත් අතීත කුසල් ධර්මයන්ගේ බලවත් භාවය නිසාම වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධකොටගන්නේ උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමකගේ ගුණයන් සහිතවයි. එහෙම වෙන්නේ උන්වහන්සේගේ කුසල් ශක්තිය වැඩියි. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ සාරිපුත්ත මහරහතන්වහන්සේට අග්‍රශ්‍රාවක තනතුර පිරිනමපු අවස්ථාවේ එහි වැඩසිටිය පෘතග්ජන ස්වාමීන්වහන්සේලා අතර කපාබකක් ඇති උනා බුදුරජාණන්වහන්සේ මුහුණ බලල තනතුරු දෙනවාය කියලා. කොණ්ඩඤ්ඤ මහරහතන්වහන්සේටයි අග්‍රශ්‍රාවක තනතුර දිය යුත්තේ කියලා. උන්වහන්සේයි මුල්ම අග්‍රශ්‍රාවකයා බවට පත්වුනේ කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ මෙම ස්වාමීන්වහන්සේලාගේ සිතුවිල්ල නුවණින් දැකලා දේශනා කරනවා කොණ්ඩඤ්ඤ මහරහතන්වහන්සේ අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී එම බුදුරජාණන්වහන්සේ හමුවෙහි ප්‍රථමයෙන් වතුරාර්ය සත්‍යයධර්මය අවබෝධකොටගත් ස්වාමීන්වහන්සේව දැකලා "මමත් අනාගත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී බුදුරජාණන්වහන්සේ නමක් හමුවේ මුල්ම ආර්ය ශ්‍රාවකයා වෙනවා" ය කියන කැමැත්ත ඇති කරගෙන ඊට අදාළ කුසල් ධර්මයන් දියුණුකොටගෙනයි පැමිණියේ. ඒ නිසයි මගේ ශාසනයේ මුල්ම ආර්ය ශ්‍රාවකයා කොණ්ඩඤ්ඤ මහරහතන්වහන්සේ බවට පත්වුනේ. එය හේතුඵල ධර්මයක්. සාරිපුත්ත මහරහතන්වහන්සේ අතීත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී පියමතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ උන්වහන්සේගේ අග්‍රශ්‍රාවකයාණන් වහන්සේලා දෙනම ඇතුළු පන්සියයක් මහරහතන්වහන්සේලට සතියක් පුරාවට සුවද දුමින් ඵලවලින් උපස්ථානයන් පවත්වා එම බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අග්‍රශ්‍රාවකයාන්වහන්සේගේ ආශ්වර්යන් දැක අනාගත සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදී සම්මා සම්බුදුවරයෙකුගේ අග්‍රශ්‍රාවක වෙමියි ඇති කරගත් අධිෂ්ඨානයට අදාළව කුසල් ධර්මයන් පිරිම නිසයි සාරිපුත්ත මහරහතන් මගේ අග්‍රශ්‍රාවක තනතුර ලැබුවේ. එසේ නොමැතිව බුදුරජාණන්වහන්සේ මුහුණ බලල හිතවත්කම් බලල තනතුරු දෙනවා නොවේය කියලා දේශනා කළා. උහතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේගේ හැකියාවන් ප්‍රඥාවිමුක්ත



රහතන්වහන්සේට වඩා ඉදිරියෙන් ඉහළින් සිටින්නේ අතීත කුසල් ධර්මයන්ගේ සහ අධිෂ්ඨානයන්ගේ වැඩිභාවය නිසාමයි. ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේව ශුෂ්ක විදර්ශක වශයෙනුත් හඳුන්වනවා. ශුෂ්ක විදර්ශක කියන වචනයේ අර්ථය තුළම තිබෙනවා කටුක බවක්. එතැනින්ම පැහැදිලි වෙනවා උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේට ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේට සාපේක්ෂව කුසල් ශක්තිය වැඩිබව. නමුත් මේ රහතන්වහන්සේලා දෙදෙනාම වතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මයන් අවබෝධකොට ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කුසලයෙන් පරිපූර්ණවයි සිටින්නේ.

ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ වැඩසිටිය කාලයේ වැඩසිටිය වක්ඛුපාල මහරහතන්වහන්සේ කියලා ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක්. උන්වහන්සේ බුදුරජාණන්වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස්කොට ගෙන තම චීර්යයෙන්ම ධර්මාවබෝධය උදෙසාම ජීවිතය මරණයට දමනවා. ජීවිතය මරණයට දමලයි ධර්මාවබෝධය සාක්ෂාත්කොටගන්නේ. උන්වහන්සේ ජීවිතය මරණයට දැමීමත් අතීත කුසල් සංස්කාරයන්ගේ බලවත්භාවය නිසාම උන්වහන්සේට ජීවිතයත් ධර්මාවබෝධයත් දෙකම ලැබෙනවා. ධර්මාවබෝධය ලැබෙන මොහොතේම උන්වහන්සේගේ ඇස් දෙක අන්ධවෙනවා. මෙවැනි චීර්යවන්ත ස්වාමීන්වහන්සේලාගේ පාරිශුද්ධ භික්ෂු ජීවිතය දැකලා දිව්‍යතලයට අධිපති ශක්‍ර දේවිය පවා වරක් උන්වහන්සේට උපකාර පිණිස මනුෂ්‍ය වේශයක් මවාගෙන පැමිණ උපකාරවෙනවා. මෙවැනි ස්වාමීන්වහන්සේලා කෙරෙහි පහදින ගිහි පිංවතුන් තමන් අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගන්නවා "මමත් කවදාහරි දවසක ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමක් වෙනවා" ය කියලා වක්ඛුපාල මහරහතන්වහන්සේ වගේ. ඒ උදෙසා කුසල්

ධර්මයන් දියුණුකොට ගන්නවා. එවැනි අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකරගත් ය එම කුසල් ශක්තිමත් වී සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක් මුණගැසුණුවිට ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක් බවටයි පත්වෙන්නේ. එය එසේ වන්නේ ඔහු පුර්වනාකරගෙන පැමිණි උපාදානය නිසාමයි. ඉහත කාරණාවන් නුවණින් මෙනෙහි කිරීමේදී පිංවත් ඔබ තේරුම්ගන්න දක්ෂවෙන්න අවශ්‍යයි ඔබලාට අතීත සංසාර ගමන පුරාවට මුණගැසුණ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසන ලක්ෂ ගණනකදී පිංවත් ඔබලාත් මමත් උභතෝභාගවිමුක්ත ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක් වෙමියි කොතරම් නම් අධිෂ්ඨානයන් ඇතිකරගෙන ඇතිද කියලා. ඒ උදෙසා මොනතරම් නම් කුසල් ධර්මයන් දියුණුකොට ගෙන පැමිණෙන්න ඇතිද කියලා.

පිංවත් ඔබ දක්ෂවෙන්න ඒ අතීත ඉලක්කය සියුම්ව මතුකොටගන්න. පිංවත් ඔබට නිරතුරුවම රහතන්වහන්සේ ගැන සිතනවා නම් උන්වහන්සේලාගේ ගුණයන් ගැන සිතනවා නම් උන්වහන්සේලාගේ ගුණයන් ගැන දැනෙනවා නම් රහතන්වහන්සේ කියන වචනයේ අර්ථයට කැමැත්තක් ඇතිවෙනවානම් නියත වශයෙන්ම අතීතයේ අනිත්‍ය වී ගිය විඤ්ඤාණයන් තුළ රහතන්වහන්සේ නමක් වෙමියි කියන ඡන්දය ඔබ තුළ සකස් වී තිබුණාමය. ඔබ විවිකිච්ඡාවට පත්වෙන්න එපා. විවෘත වන්න හේතුඵල ධර්මයන්ට . පිංවත් ඔබ අතීතයේ නැවතුන තැන ශ්‍රද්ධාව චීර්යය හිරිඔතප් ධර්මයන් තුළින් මතුකොටගන්නා ඒ තැන බොහොම ශක්තිමත් තැනක්. නමුත් උපාදානය හේතුවෙන් භවය සකස්වෙනවාය කියන ධර්මතාවය නිසා අතීත භවයන්හි දී අපි මිත්‍යාදෘෂ්ටිකභාවයන්ට පත්වීම නිසා සතර අපායන්ට වැටීම නිසා අතීත ඉලක්කයන් අපි තුළින් මැකීගොස් තිබෙන්නේ ඒ නිසයි. සමහර පිංවතුන් රහතන්වහන්සේ කියන වචනය ඇසෙනකොටත් එහි අර්ථයන්ට විරුද්ධවෙන්නේ පිංවත් ඔබතුළ හේතුඵල ධර්මයන් නිසාම සකස්වෙන මෙවැනි විෂම අදහස් නිසයි. එම අදහස් විරේක කොට දැමීමට හොඳම කමටහන ශ්‍රද්ධා චීර්යය හිරිඔතප් කියන කාරණාවන් ජීවිතයට එකතුකොට ගැනීම වෙනවා.

භික්ෂුව ඉහත සටහන් කළා වර්තමානයේ හෝ අනාගතයේ නැවත මේ ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය තුළ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා පහළවීමට ඉඩකඩ හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව නැති කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මයේ අනිත්‍යයි කියන අර්ථය පිහිටලා ඉහත කාරණය නුවණින් හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව මෙනෙහි කරන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනේ. දැන් මේ පවතින්නේ ශාසනයේ අර්ථයන් ගිලිහෙමින් යන කාලය. ශාසනයේ අර්ථයන් ගිලිහී යන නිසාම මනුෂ්‍යයා

ගමන් කරන්නේ අකුසලය දෙසට. ධර්මයට දායදවීම පසෙක තබා මනුෂ්‍යයා ආමිසයම දායාද කොටගත් කාලය. ලෝකෙයේ මෙවැනි විකෘතීන් සකස්වෙන්නේ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා නැවත මේ ශාසනයේ පහළ නොවන බව අපට දැනුම් දෙන්න. ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමක් වෙන්න ප්‍රාර්ථනා කරගෙන පැමිණි කෙනෙක් සිටියා නම් ඒ ය දැන් පහළ වී අවසන්. දැන් ලෝකය අයිති ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලාට. මේ මොහොතේ ලෝකයේ ථේරවාදී බුදුදහම පවතින රටක උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමක් වැඩසිටිනවා නම් උන්වහන්සේ කවදාවත් තමන්ගේ සාධිමත්භාවය ලෝකයාට සභවාගෙන සිටින්නේ නැහැ. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේලාට පමණක් සීමා වූ මහාකරුණා ගුණය ඊට දෙවැනිව පිහිටන්නේ රහතන්වහන්සේලාටයි. එම කරුණාගුණය රහතන්වහන්සේට පිහිටන්නේ තමා මේ සෝර කටුක භයානක සංසාරයෙන් එතෙර වුණා කියන "නිදහස" තුළ සිටිමින් දුකෙන් නොමිදුනාවූ සත්වයා කෙරෙහි කරුණාවකින්මයි. ලෝභ ද්වේශ මෝහ අකුසලයන් ජීවිතය කොටගත් සත්වයා කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් යුතුවයි ලෝකය කෙරෙහි රහතන්වහන්සේගේ කරුණාව සකස්වෙන්නේ. අපි විශ්වාස කරනා රහතන්වහන්සේගේ මනෝභාවය එසේ නම් වර්තමානයේ සාධි ප්‍රතිභාර්ය සහිත උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමක් ලෝකයේ වැඩසිටිනවා නම් කවදාවත් ලෝකයාගේ හිත සුව පිණිස තම සාධි ප්‍රතිභාර්ය ශක්තිය ලෝකයාට වසංකොට ගෙන සිටින්නේ නැහැ. මෙතැනදී පිංවත් ඔබ වැරදි අර්ථයක් ගන්න එපා සාධි ප්‍රතිභාර්ය සහිත රහතන්වහන්සේ තමන්ගේ නම, තමන් කවුද කියලා පෙන්වන්න නොවේ. සාධියෙන් වඩින්නේ කුමන ලාභ සත්කාර හමුවේවත් උන්වහන්සේ ලෝකයාට නොඇලෙන බවට විශ්වාසය උන්වහන්සේ තුළ තිබෙනවා. එම නිසා උන්වහන්සේ සාධියෙන් වඩින්නේ සද්ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයේ ආශ්චර්යය ලෝකයට පෙන්වන්නයි. උන්වහන්සේ කොහේ හෝ කැලයකින් අහසට පැන නැගිලා ලෝකයටම ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයේ අසිරිය දැනගන්නට සාධියෙන් ගමන්කරලා තවත් කැලයකට බැසලා නොපෙනී යනවා. කවද මේ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ කියලා ලෝකයාට හෙළිවෙන්නේ නැහැ. නමුත් උතුම් ශ්‍රී සම්බුද්ධ ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය මුළු තුන් ලෝකයම දැසින් දකිනවා. එම ආශ්චර්යය දැකීම ලෝකයේම සම්බුද්ධ ධර්මයේ බැබළීමක් වේවි. සාධියෙන් වඩින රහතන්වහන්සේ දැක බෞද්ධ ලෝකයම පිබිදේවි. මනුෂ්‍යයා තව තවත් සද්ධර්මයේ අර්ථයෙන් සන්තද්ධවේවි. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක් මේ ලෝකයේ මේ මොහොතේ වැඩසිටිනවා නම් ඒ උතුම් ධර්මශක්තිය අසරණ ලෝකයාට කරුණාවෙන් ලබාදීමට මැලි වෙන්නේ නැහැ. එය රහතන්වහන්සේලාගේ කරුණා ගුණයේ ධර්මතාවයක්. එයින් පැහැදිලිවන්නේ මේ මොහොතේ උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා ලෝකයේ වැඩ නොසිටින බවයි.

සමාජයෙන් යම් යම් අවස්ථාවලදී ඇසෙන්න ලැබෙනවා, අහවල් තැන භාමුදුරුකෙනෙක් සිටියා, අතුරුදහන් වුනාය කියලා. පිංවතුන්ලා බොහෝම පැහැදිලිව දැනගන්න ඕනේ රහතන්වහන්සේලා කියන්නේ, මනුෂ්‍යාව ප්‍රශ්නාර්ථ තුළට ගොනුකරමින් විශ්මයට පත් කරන කෙනෙක් නොවන බව. රහතන්වහන්සේ කියන්නේ විවෘත වර්තය ලෝකයාව විශ්මයට පත් නොකරන උතුමෙක් බව බුද්ධිමත්ව තේරුම්ගන්න ඕනේ. යමෙක් විශ්මයට පත් කරන්නේ නම් ඔහු කෙලෙස් සහිත පුද්ගලයෙක්මය. රහතන්වහන්සේ යනු ලෝකයා විශ්මයට පත්කරන කෙනෙක් නොව ලෝකයාට සත්‍යාවබෝධය උදෙසාම නිර්ව්‍යාජව කටයුතු කරන උතුමෙකි. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා වර්තමානයේ පහළ නොවීමට හේතු දෙකක් දැක්විය හැකිය. පළවෙනි කාරණය තමයි එවැනි අධික ජර්ථනා සහිත කුසල් ශක්තියෙන් වැඩි උතුමන් ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය තුළ පහළ වී අවසන්. දෙවැනි කාරණය තමයි සාධියෙන් වඩින රහතන්වහන්සේනමක් දැකීමට වර්තමාන ලෝකයා තුළ කුසල් ශක්තිය නැහැ. නැවත එවැනි ආශ්චර්යමත් දර්ශනයක් දැකලා අර්ථවත් ශාසනික පිබිදීමක් ඇතිවීමට "අතිත්‍යයි" කියන අර්ථය තුළ සිදුවෙන්න අවස්ථාවක් නැහැ. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මයන්ට අනුව ලෝකය දැන් ගමන් කරන්නේ මනුෂ්‍යයාට පරමායුෂ 10ක් වන මනුෂ්‍යයා තුළ දුශ්ශීලභාවය බොහෝම හොඳින් මාර්ගය සුද්ද පවිත්‍ර කරනවා ගමනාන්තයට ඉක්මනින් ලඟාවීමට. කුණුවෙන්න නරක්වෙන සිව්පසය ගොඩගසාගෙන දිරායන යකඩ ගොඩවල් මගේ කොටගෙන ගරා

වැටෙන කොන්ක්‍රීට් ගොඩවල් සිහින් මාළිගාකොටගෙන අපි යන මේ ඉදිරි ගමන තුළ සද්ධර්මයේ අර්ථයන් ශක්තිමත් වෙන එවැනි උතුම් දසුන් අපිට නැවත මුන්ගසෙන්තේ නැහැ. අසන්න දකින්න ලැබෙන්නේ ධර්මයේ අර්ථයන් හීන වන මැජික් දර්ශනයන්මයි. නමුත් පිංවත් ඔබ තවමත් කුසල් පූර්ණයකොට තිබෙනවා. ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වන්සේ නමක් වෙන්න. තව බොහෝම කෙටි කාලයකදී ලෝකයෙන් එම ශක්තියත් අතුරුදහන්ව යාව්. එම නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ "අප්‍රමාදවීම" කියන වචනයේ සැබෑම අර්ථයේ වටිනාකම වර්තමානයේ ජීවත්වන ගිහි පැවිදි පිංවත් ඔබටමයි, බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට ඇත්තේ. උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමක් වීමට දැන් පිංවත් ඔබ ප්‍රමාදයි. අප්‍රමාදීව ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වන්සේනමක් වෙන්න විර්සය වඩන්න. හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ගලපලයි හික්ෂුව ඉහත සටහන තැබුවේ. කැමති පිංවතෙකුට එම අදහස පිළිගන්නත් පුළුවන් කැමති නම නොපිළිගන්නත් පුළුවන්. ඉහත කාරණය යම් පිංවතෙක් පිළිගන්නාය කියන්නේ එම පිංවතා වහ වහා අප්‍රමාදවිභාවයට පත්වී ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජනය ගැනීමයි. එය මේ මොහොතේ අප ඉදිරියේ ඇති අනතුර නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමක් වෙනවා. යම් පිංවතෙක් ඉහත කාරණය පිලිගැනීමෙන් තොරව අනාගතයේදී රහතන්වහන්සේලා සාධයෙන් අහසින් වඩිනවා දැකීමට පෙරුම්පුරමින් සිටියොත්, එම පිංවතාට අනාගතයේ පහළවෙන කාසයකණ්ටකයන්ගේ ලෝකයේ වල්මත්වීමටයි සිදුවන්නේ. ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ පංචඋපාදනකන්ධයේ අනිත්‍යභාවය පිලිබඳ අවබෝධය ලබමින් වතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය කොටගන්නා උතුමෙක්. උන්වහන්සේටත් ප්‍රථම ධ්‍යාන, ද්විතීය ධ්‍යාන, තෘතීය ධ්‍යාන වතුර්ථ ධ්‍යාන වලට සමවැදීමේ හැකියාව තිබෙන්න පුළුවන්. නමුත් උන්වහන්සේලා ධ්‍යාන සැපයට වඩා අනිත්‍ය සංඥාව තුළම ජීවත්වීමට කැමති බවක් පෙනෙනවා. ඉහත සතරවන ධ්‍යානතලයන් ඉක්මවාගොස් ආකාසානක්ඛණ්ඩයන්ට පමණක් සමවැදීමට හැකියාව ඇති ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේනමක් ගැන මේ සටහන තබන හික්ෂුව හොඳින් දන්නවා. එම කරුණ බොහෝම විශ්වාසයෙන් මෙහි සටහන් තබන්නේ ඉහත කාරණාවන් තුළින් පෙනෙනවා ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා තුළත් හැකියාවන් අතින් වෙනස්කම් තිබෙනවා කියලා. එම කාරණය ගැන පැහැදිලි වැටහීමක් පිංවත් ඔබට අංගුත්තර නිකායේ ප්‍රඥාවිමුක්ත සසුත්‍රය ඇසුරෙන් ලබාගැනීමට පුළුවන්. ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට වුවද තම කුසල් ශක්තිය මත සතරවන ධ්‍යානය දක්වා සමවැදීමට හැකිනම් ඔහුට වූතූපපාත ඥානය, පූර්වේනිවාසානස්සුති ඥානය දිවය වක්ඛු ඥානය දිවය ශ්‍රෝත ඥානය තමන්ගේ දක්ෂතාවය මත සකස්කොට ගැනීමට හැකිබව බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. එසේ නම් ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේලා අතරද ඉහත ඥානයන් සකස්කොටගත් උතුමන් සිටින්නට පුළුවන්. නමුත් සෑම ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ නමකට එම දක්ෂතාවය නොමැති බව සුසීම සුත්‍රයේදී සහ කීටාගිරි සුත්‍රයේදී බොහෝම පැහැදිලිව දේශනා කරනවා. සාධි ප්‍රාතිහාර්ය කියන කාරණය බෞද්ධයෙකුටම පමණක් සීමාවූවක් නොවේ. තෙරුවන් සරණ නොගිය හිමාලයේ සිටින සෘෂි වරයෙකුට මේ මොහොතේ සාධිමතභාවය තිබෙන්නට පුළුවන්. තෙරුවන් පහළ වීමට පෙරාතුවත් රූපාවචර අරූපාවචර ධ්‍යාන සකස්කොට ගත් ආලාරකාලාම, උද්දකරාමපුත්‍ර වැනි ගුරුවරුන් සිටියා. ඒ ගුරුවරුන්ගේ ශිෂ්‍යයින් දහස් ගණනින් හිටියා. ශීලය සහ සමාධිය කියන කාරණා දෙක බුදුරජාණන්වහන්සේ පහළ වීමට පෙරාතුව දඹදිව සමාජයේ ක්‍රියාත්මකව තිබුණා. තෙරුවන් සරණ නොගිය පිංවතුන් ලා ශීලය සහ සමාධිය සරණකොටගෙන සකස්කොට ගන්නා රූපාවචර සහ අරූපාවචර ධ්‍යාන සහ සාධි ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ ශක්තිය ලෞකික ආශ්වාදයේ විදීමක් හැටියටයි ගැනෙන්නේ. සාධියෙන් යෑමේ හැකියාව ඒ අයට තිබුණත් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව නොමැති නිසාම සතර අපායෙන්වත් එම පිංවතුන් මිදිලා නැහැ. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගත් පිංවතුන්මයි විදීමේ ආශ්වාදයේ අනිත්‍යභාවය නුවණින් දකින්න දක්ෂවෙන්නේ. එම නිසා, උභතෝභාගවිමුක්ත රහතන්වහන්සේගේ විදර්ශනා ඥානයේ විනිවිද ගිය උතුම් සාධි ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ ශක්තියත්, තෙරුවන් සරණ නොගිය පිංවතුන් ශීලය සහ සමාධිය තුළින් සකස්කොටගත් ලෞකික රූපාවචර සහ අරූපාවචර ධ්‍යාන ශක්තියත් සකස්කොටගන්නා, සාධියෙන් යෑමේ හැකියාවත් අතර ඇති පරතරය පිංවත් ඔබ නුවණින් හඳුනාගන්න ඕනේ. එම නිසා වර්තමානයේදීද තෙරුවන් සරණ නොගිය රූපාවචර සහ අරූපාවචර ධ්‍යාන සකස්කොටගත් සාධියෙන් යෑමේ හැකියාව

ඇති පිංවතුන් සිටින්නට පුළුවන්. නමුත් ඒ අය ප්‍රඥාව නොමැති නිසාම විදීමේ ආශ්වාදයෙන් මත්වුණු කෙලෙස් සහිත පිංවතුන්. සමාධි ශක්තිය නිසාම පංචනිවරණයන් යටපත් වී තිබෙනවා පමණයි. සමාධිය තුළින් පංචනිවරණ යටපත් කොටගෙන සිටීම නිසාම, විදීමේ ආශ්වාදය නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීමත් සමාධි සැපයට ඇලීමත් හේතුවෙන් ලෝකයාට තම සාධි ශක්තිය පෙන්වීමට යනවාට වඩා අරුපාවචර ධ්‍යාන සැපයේ ආශ්වාදය විදීමමයි, ඔහුට එකම සැපයකොට දකින්නේ. ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ උපරිම ඵලය නෙලාගත් පුද්ගලයා කියන්නේ වතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධ කළ උත්තමයාටයි. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කිරීමෙන් අපි එම ඵලයටයි ලඟාවෙන්නේ. පිංවත් ඔබ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කොට සද්ධානුසාරී, සොවන්ඵලය, සකාදාගාමීඵලය, අනාගාමීඵලය කියන එම මාර්ගයන් අවබෝධයන් ස්පර්ශ කරමිනුයි ගමනාන්තය වන ප්‍රඥාවිමුක්ත රහතන්වහන්සේ කියන අවබෝධයට පත්වෙන්නේ. එම නිසා අපි හිතන්න ඕනේ අපට මේ ගමන යන්ට වීර්යය වගේම ඉවසීමත් තිබෙන්න ඕනේය කියලා. වීර්යය කෙනාට ඉවසීම නොමැති නම් ඔහු මේ ධර්ම මාර්ගය තුළදී මමන්වයේ දැඩිභාවයමයි සකස්කොට ගන්නේ. ඉවසීම තිබෙන පිංවතාට වීර්යය නොමැති නම් ඔහු මේ ධර්ම මාර්ගයේදී පංචනිවරණයමයි තීව්‍ර කොට ගන්නේ. එම නිසා මෙම ගමන සිහිනුවණින් තොරව ගියහොත් අනතුරුදායක ගමනක් වෙනවා. එම නිසා ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන කල්‍යාණමිත්‍ර ආශ්‍රය තුළින්මයි ඉදිරියට යන්න ඕනේ.

එකකොට අපි කාවද කල්‍යාණමිත්‍රයා කොටන්නේ. මෙය සටහන් තබන හික්ෂුව කල්‍යාණමිත්‍රයා කොටන්නේ ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේවයි. පිංවතුන්ලාට දැන් හිතෙන්න පුළුවන් ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දැන් පිරිනිවන්පාලා නේද කියලා. ඒ නිසාමයි සද්ධර්මය පිරිහීමෙන් පවතින මෙවැනි කාලයකදී ඇතිවන හිඬැස් බුදුරජාණන්වහන්සේ නුවණින් දැකලා පිරිණිවන්පෑමට පෙරාතුව දේශනා කරන්නේ බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ඇවෑමෙන් ධර්ම විනය දෙක ශාස්තෘන්වහන්සේ හැටියට දකින්න කියලා. ඒ කියන්නේ ශාස්තෘන්වහන්සේ තවමත් ජීවමානව සිටිනවා. පින්වත් ඔබගේ කුසල් ශක්තිය නිසාම ඔබට ජීවමානව සිටින ධර්ම විනය දෙක කල්‍යාණමිත්‍රයා කරගැනීමට පුළුවන්. මෙන්න මේ සැබෑම කල්‍යාණමිත්‍රයා ඔබට ලබාදෙන මුල්ම ගුරු උපදේශය තමයි පිංවත් ඔබ මේ ජීවිතය තුළදීම වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධකරගැනීමට නම් ඔබට අවශ්‍ය වන්නේ කාරණා තුනක් පමණක් බවයි. බලන්නකෝ මේ මාර්ගය දිග්විජය කොට වදාළ සැබෑම කල්‍යාණමිත්‍රයානන් වහන්සේ අපව මංමුලා කරන්නේ නැතුව අපිව බියට පත්කරන්නේ නැතුව අපිව පටලවන්නේ නැතුව බොහෝම සරළව දේශනා කරනවා මේ ජීවිතය තුළදීම වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ කරගැනීමට පිංවත් ඔබට අවශ්‍ය ශ්‍රද්ධාව වීර්යය හිරිමතස් කියන කරණා තුනක කියලා. බලන්නකෝ මුළු ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගයම ඉහත තුන තුළින් ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ අපට පෙන්වනවා. දැන් මේ උතුම් ගුරු උපදේශය ශාස්තෘන්වහන්සේ ලබා දෙන උපදේශයක් නිසා විවේචනයකින් තොරව පිළිගන්න ඕනේ. පිංවත් ඔබ මේ උතුම් සම්බුදු වදන සැකයෙන් තොරව පිළිගැනීමට සුදානම් නම් ඒ සුදානම තුළම ඔබ තුළ සකස්වෙන්නේ බුදුරජාණන්වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවකින් තොරව යමෙක් සම්මා දිට්ඨියක් සකස්වෙනවා යැයි සිතනවා නම් එය මුලාවක්මයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවකින් තොරව ඕනෑම පිංවතෙක් තුළ සකස්වෙන සතිය, මිච්ඡා සතියක් වෙනවා. මේවා තුළින් නිවීමේ මාර්ගයට අනතුරක් වූ සක්කායදිට්ඨියමයි සකස්වෙන්නේ. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව කියන කාරණය මේ ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම ධනය කියලයි බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. ශ්‍රද්ධාව කියන ධනයෙන්මයි ඔබට නිවීමේ මාර්ගයේ දොරටු විවෘතකොටගත හැකිවෙන්නේ.

පිංවත් ඔබට තවමත් නිවීමේ මාර්ගයේ දොරටුව විවෘත වී නැතිනම් ඔබ මුලින්ම ශ්‍රද්ධාවේ යතුර සොයාගෙන යනකොට පිංවත් ඔබ ප්‍රවේශම් වන්න ඕනේ. ආකාරවකී ශ්‍රද්ධාව කියන ව්‍යාජ යතුරත්, අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව කියන ව්‍යාජ යතුරත් දෙකම ලෝකය තුළ තිබෙනවා. මේ යතුරු දෙක නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමේ ශක්තිය ඔබට තිබෙන්න ඕනේ. අමුලිකා ශ්‍රද්ධාව කියන යතුර මෝහය මුහුකරලයි හදලා තියෙන්නේ. එය අභියෝගයක් සහිත අවස්ථාවලදී දියවෙලා යනවා. ආකාරවකී ශ්‍රද්ධාව

බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගුණයන් කෙරෙහි අවබෝධයෙන් සැබෑම විශ්වාසයෙන් හැදිලා තිබෙන්නේ. ඒ විශ්වාසය කවදාවත් අභියෝග හමුවේ ඔබට අතහැරෙන්නේ නැහැ. ආකාරවනී ශ්‍රද්ධාව සකස්කොටගත් තැනැත්තා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මයෙන් බැහැරට යන්නේ නැහැ. එම ගුණයන් පිළිබඳව අතිශයෝක්තියකින් නොවේ ඔහුට තියෙන්නේ. සැබෑම අවබෝධයක්. විශ්වාසයක්. මෙය සටහන් තබන භික්ෂුව බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගුණයන්මයි ඥානයන්මයි නිරතුරුවම දැක්කේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ තුළින්මයි ධර්මරත්නයේත් සංසරත්නයේත් ආශ්චර්ය දැක්කේ. පිංවත් ඔබ බුදුරජාණන්වහන්සේ කෙරෙහි උතුම් ශ්‍රද්ධාව සකස්කොටගත් සැණින් එහි ඵලය හැටියට ධර්මරත්නයත් සංසරත්නයත් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස්වෙනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්ම ශක්තිය අයෝමය ශක්තියක්. එම ශක්තිය තුළ සිටිමිනුයි අපි ජීවිතය දකින්න ඕනේ. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ අයෝමය මහා කරුණා ගුණයේ ආශ්චර්යමත් භාවයමයි භික්ෂුව හැම මොහොතේම දැක්කේ. එම මහා කරුණා ගුණයේ රැකවරණය තුළ සිටිමින්මයි භික්ෂුව නිවන් මාර්ගයේ සම පියවරක්ම තැබුවේ. භික්ෂුව හැම මොහොතකම දැක්කේ ලොචතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ උතුම් සද්ධර්මය දේශනා කළේ මා උදෙසාමයි කියලා. මුලින්ම ඔබ බුදුරජාණන්වහන්සේ ඔබේ කරගත යුතුයි. ඔබේ ආරක්ෂකයා කරගත යුතුයි. භික්ෂුවගේ ගිහි ජීවිතයේදීත් පැවිදි ජීවිතයේදීත් සැප දුක් භික්ෂුව දැක්කේ ධර්මයේ කැඩපතක් හැටියට. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මයත් භික්ෂුවගේ ජීවිතයත් අතර වෙනසක් දැක්කේ නැහැ. ඒ හේතුවෙන්මයි ජීවිතයත් ධර්මයත් එකක්ම වූයේ. ජීවිතයත් ධර්මයත් එකක්ම වෙච්ච තැනකදී ධර්මය සොයා යන්න භික්ෂුවට අවශ්‍ය වූයේ නැහැ. ජීවිතය තුළින්ම ධර්මය දැක්කා. ධර්මය තුළින් ජීවිතය දැක්කා. මේ තරම් සරළ තැනකට භික්ෂුව ගෙනාවේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව නිසාමයි. මේ ශ්‍රද්ධාව හේතුවෙන්ම භික්ෂුව තුළින්ම භික්ෂුව කල්‍යාණ මිත්‍රයා මතුකොට ගත්තා. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවේ ආශ්චර්යමත්ම තැන තමයි තමා තුළින්ම තමා කල්‍යාණ මිත්‍රයාව මතුකොට ගැනීම. දැන් තමා සුරක්ෂිත පුද්ගලයෙක්. ඔහු දැන් ලෝකය පසුපස ධර්මය සොයමින් ඉබාගානේ යන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන්වහන්සේ තම ශ්‍රාවකයන්ගෙන් බලාපොරොත්තුවුන සැබෑම ඉලක්කය පිළිබඳව සිහියෙන් ඔහු නිරතුරුවම සන්නද්ධයි. මේ සිහිය නමැති සන්නද්ධ ආරක්ෂාව නිරතුරුවම නිවීමේ මාර්ගයේ සතුරු සේනාවන් වන පංචනීවරණයන්ගෙන් යටපත් වූ සිත බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගුණයන් ගැනමයි සිහිපත් කරන්නේ. ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨම ධනවත්භාවය වන ශ්‍රද්ධාව අවල ශ්‍රද්ධාව බවට පත්කරගැනීමටයි දැන් ඔහු වෙහෙසෙන්නේ. ඔහු හොඳින්ම දන්නවා නිවීමේ මාර්ගයේ මුල්ම සුදුසුකම ශ්‍රද්ධාව බව. ඔහු සමාධිය ගැන ප්‍රඥාව ගැන සිතන්න කලබලවෙන්නේ නැහැ. එහෙම සිතන්න කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ තවම කියලා නැහැ. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ මුල්ම පියවර සම්මා දිට්ඨියයි. මුලින්ම තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවට මුල් තැන දෙන්න. අපි පළවෙනි පියවර සැකයෙන් විවිකිච්ඡාවෙන් පිරිසිදු කොටයි දෙවැනි පියවරට යායුත්තේ. තෙරුවන්ගේ ගුණයන් එහි සැබෑම අර්ථයත් නුවණින් දකිනකොට ශ්‍රද්ධාව අප තුළ අවල ශ්‍රද්ධාවක් බවට වැඩෙන්නේ ප්‍රඥාවත් සියුම්ව මෝදුකරගෙනයි. ශ්‍රද්ධාව හේතුවෙන් ඔබතුළ ප්‍රඥාව වැඩෙනවා කියන්නේ ප්‍රඥාව සකස්වීමට හේතුකාරණා වන චීර්යය සති සමාධි ධර්මයනුත් පිංවත් ඔබ තුළ මෝදුවෙනවාය කියන කාරණයයි. මෙවැනි මොහොතක පිංවත් ඔබ තව තවත් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ කරුණා ගුණයේ සෙවණටමයි සමීප විය යුත්තේ.

බුදුරජාණන්වහන්සේගේ මහාකරුණා ගුණය අපගේ හව අසරණභාවය නිවීම උදෙසාමයි. උන්වහන්සේ සසර පුරාවට පාරමිධර්මයන් පුරමින් සකස්කොට ගත් ඒ මහා කරුණා ගුණයේ සෙවණට යමෙක් පත්වුවහොත් ධර්මයේ ඵලයන්මයි ඔහු බලාපොරොත්තු විය යුත්තේ. භික්ෂුව මෙවැනි ස්වභාවයක් තුළදී නිරතුරුවම සිතුවේ බුදුරජාණන්වහන්සේ සංසාරයක් පුරාවට මම උදෙසා මොන තරම් කැපවීමක් කළාද කාරණය. හැම වෙලාවකම බුදුරජාණන්වහන්සේ කියලා කියනකොට සිදුහත් කුමාරයා කියන තැනින් තවතිනවා. සිදුහත් කුමාරයා කියන තැනට එන්න බෝධිසත්වයන් වහන්සේ මොන තරම් නම් කැපවීම් සිදු කළාද? දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේ අභිමුච්ච සුමේධ තාපසයන් හැටියට දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන් එක බණ පදයක් ශ්‍රවණය කරලා නිවන් අවබෝධය ලබන්න එදා සුමේධ තාපසයන්ට අවස්ථාව තිබුණා. සුමේධ තාපසයන්ට තමාගේ නිවීමේ කැමැත්ත අතහරිනවා මම තනිවම

නිවන් අවබෝධ කරගන්නේ නැහැ. තවත් සියක් කෝටි ගණනක් අසරණ සත්වයින්ට නිවන් මාර්ගය මතුකොට දීමයි පිරිනිව් යන්නේ කියලා. එදා සුමේධ තාපසයන් ආත්මාර්ථකාමී නොවී පරාර්ථකාමී තීරණයක් අරගෙන මේ අති භයානක සංසාර ගමනට බැස්සේ ඔබ උදෙසාමයි කියලයි ඔබ සිතන්න පුරුදු වෙන්න ඕනේ. එදා සුමේධ තාපසයන් එවැනි තීරණයක් නොගන්න අපට ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක් මුණගැසෙන්නේ නැහැ. එහෙම වුණානම් ඔබත් මමත් බිහිසුණු මිත්‍යාදෘෂ්ටික ලෝකයේ සතර අපායේ කොටස්කරුවෙක් මේ මොහොතේ. දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන් ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධත්වය කියන නියත විවරණය ලබාගත් තැන් පටන් කල්ප ලක්ෂ කීයක් නම් දසපාරමී ධර්මයන් පුරමින් සංසාරයේ සැරිසැරුවද? මේ ඇති දීර්ඝ කාලය පුරාවට තම ඇස් ගලව ගලවා කැමැත්තෙන්ම දන්දෙනවා. මහා සාගරයේ ජලය පරදවන තරමට ශරීර මාංශ දන්දෙනවා. මේ සාංසාරික පාරමී ගමන තුළදී සක්විති රජපදවියක් රටක් රාජ්‍යක් බිසවක් බිරිඳක් දරුවෙක් තනතුරක් වස්තුවක් දේපළක් ලැබුවද ඒ සියල්ල කැමැත්තෙන් දන් දෙනවා. තමාගේ කැමැත්ත ඔබ අපි උදෙසාම කැපකරනවා. අපිට ධර්ම මාර්ගයේ විවෘත කොට දීම උදෙසා සියල්ල කපකරනවා. පිංවත් ඔබ සිතන්න දක්ෂවෙන්න ඕනේ ඔබ සදහාමයි බෝධිසත්වයන් මේසා කැපවීම් කළේ කියලා. කල්පයක් කියන්නේ මොන තරම් දුරක්ද?

බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා කල්පයක් හැඳින්වීමට මෙවැනි උපමාවක්. යොදුනක් දිග යොදුනක් පළල යොදුනක් උස පෙට්ටියක් ගන්න. මෙතැනදී යොදුනක් කියන්නේ සැතපුම් හතක් පමණ ප්‍රමාණයක් බව ඔබ සිහිකරගත යුතුයි. මේසා විශාල පෙට්ටියකට අබ ඇට පුරවලා වසර 100ට වතාවක් එක අබ ඇටය බැගින් ඉවත් කළොත් යම් දවසකද එම අබ ඇට ප්‍රමාණය ඉවර වෙන්නේ කල්පයන් එතරම් දුරයි කියලා. ඇහෙම නම් පිංවත් ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කළ යුතුයි පිංවත් ඔබ උදෙසාමයි ඔබට මේ ධර්මයේ සැතපුම් ලබාදීම උදෙසාම බෝධිසත්වයන්වහන්සේ එවැනි කල්ප ලක්ෂ කීයක් කැපකළාද කියන කාරණය. මෙවැනි සිතාගැනීමටවත් නොහැකි ඇති දීර්ඝ කැපවීමක් ඔබ වෙනුවෙන් ඔබගේ දෙමාපියන්, ඥාතීන්, දරුවන් විඳලා නැහැ. ඒ අය ඔබ වෙනුවෙන් උපරිම වසර 50ක් දුක් විඳින්න ඇති. ඒ වසර 50ත් දුක් විඳින්නේ මගේ පුතා, දුව කියන වේතනාවෙන්. මෙවැනි මහමෙරක් වගේ කැපවීමක් ඔබ වෙනුවෙන් සිදුකළ අම්මා කෙනෙක් තාත්තා කෙනෙක් ඥාතිවරයෙක් සිටිනවා. නමුත් ඒ ප්‍රතාපවත් ඥාතිවරයාගේ අම්මාගේ තාත්තගේ රුව ගුණ සැබවින්ම ඔබ දකින්නේ නැහැ. බුදුරජාණන්වහන්සේ කියන තැනින් නවතින්නේ නැතිව දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේගේ පාද මූලයටම යන්න. ඒ අතීත කාල පරාසය තුළ ශ්‍රද්ධාව සකස්කර ගැනීමට අවශ්‍ය මහා ගුණ කන්දරාවක් සැඟ වී තිබෙනවා. මෙවැනි අතීත පාරමී ගමනක් පරිපූර්ණ කරලා සිදුහත් කුමාරයා හැටියට ඉපදිලා මොන තරම් අසිරියක්ද වින්දේ. අනාගත සක්විති රජකමේ අසිරිය දාරාගෙන රජ පවුලක උපත ලබලා රම්‍ය සුරම්‍ය සුභ මාලිගාවල අනේක සැප පහසුව ලබලා යසෝදරාව වැනි පිංවත් රුමත් බිසවක් රාහුල වැනි පිනැති පුතකු ලබලා මේ සෑම සම්පතක්ම හිමිදිරියේ ඉවතලන කෙළ පිඩක් සේ ඉවත දමලා ගිහි ගෙදරින් නික්මීලා වනගත වෙනවා. පිංවත් ඔබට පුළුවන්ද ඔබේ ගේ දොර අතහැරලා ව්‍යාපාරය අතහැරලා දුවා දරුවන් අතහැරලා එක් දිනක් විවේකීව සිටින්න. නමුත් සිදුහත් කුමරුන් මෙවන් යස ඉසුරු අත්හැරදමා යන්නේ ඔබත් මමත් මේ මොහොතේ ලබන සද්ධර්මයේ සැතපුම් ලබාදීම සදහාමයි. එතැන් පටන් හය වසරක් පුරාවට ගුරුවරයෙක් ඥාතියෙක් හිතවතෙක් නොමැතිව අධිෂ්ඨානය පමණක් එකම හිතවතා කොටගෙන දුක තුළින් දුක ජයගැනීමට හැකිය යන විශ්වාසයෙන් ශරීරයට දුන් අප්‍රමාණ දුක් මෙලොව කිසිම බ්‍රහ්මයෙකු දෙවියෙකු මනුෂ්‍යයෙකු මෙයට වැඩියෙන් විඳි නැති බව පසු කාලයකදී බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා.

මේ දුෂ්කර ක්‍රියා කරන කාලයේදී සමහර දිනවල මම වැළඳුවේ එක මුං ඇටයක පමණයි. තවත් සමහරදාට එක සහල් ඇටයක් පමණයි. ඊට වඩා දෙයක් මම ගත්තේ නැහැ. මම විශ්වාස කළා දුක තුළින් දුක ජයගන්න පුළුවන් වෙන්නේ කියලා. ඒ කාලයේ මගේ උදරය කියලා පිටකොන්ද කියලා දෙකක් තිබුණේ නැහැ. ඒ දෙකම එකට ඇලිලයි තිබුණේ. නමුත් අතීත පාරමී ශක්තිය නිසා ජීවිතය රැකිලයි තිබුණේ. මට සමහර දිනවල ඇවිදින්න පන තිබුණේ නැහැ. මම බඩගාගෙන ගව ගාල් වලට ගිහිල්ලා ගොපළ දරුවන්

ඉවත්වෙනතුරු ඉඳලා එළඳෙනුන්ගේ තන පුඩු වලට කටතබාගෙන කිරි උරා බීවා. එම එළඳෙනුන් පයින් ගසන විට ඒ පා පහරවල් වැදී කලන්තය දමා දින ගණන් වැටීසිටියා. නැවත සිහිය එනවිට ගව ගාලේ වැටී තිබූ වසු පැටවුන් දමන කහපාට අසුවී මම අනුභව කළා. වසු පැටවුන්ගේ කහපාට අසුවී අනුභව කරන කොට මට අපුලක් දුගඳක් දැනුනේ නැහැ. මම කැමැත්තෙන්මයි අනුභව කළේ. රජ පවුලක සක්විති රජ තනතුරේ උරුමය දරාගෙන ඉපදිලත් සිදුහත් කුමරුන්ට හරක් පැටවුන්ගේ කහපාට අසුවී වළඳනකොටත් අපුලක් දුගඳක් නොදැනුනේ ඔබත් මමත් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්මයි. ඔබත් මමත් මේ මොහොතේ ලබන සද්ධර්මයේ සැනසිල්ල ලබාදීම සඳහාමයි.

පසුව උන්වහන්සේ දැනගන්නවා දුක තුළින් දුක ජයගන්න බැහැය කියන කාරණය. උන්වහන්සේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව තෝරාගන්නේ ඉන් අනතුරුවයි. ඉන් අනතුරුව සුජාත සිටුදියණියගේ කිරිපිඩු දානය වළඳලා ජය ශ්‍රී මහා බෝධිමූලයේ බෝධිසත්වයින් වාඩිවෙන්නේ "මේ ශරීරය ලේ සම් මස් තහර වියලේවා ! මා සම්මා සම්බෝධිය අවබෝධයෙන් තොරව නොනැගිටිමි" ය කියන අධිෂ්ඨානයෙන්. බලන්න පිංවත් ඔබත් මමත් උදෙසා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ තම ජීවිතය මරණයට දමනවා, ජීවිතය අතහරිනවා, උතුම් සම්මා සම්මා සම්බුද්ධත්වය වෙනුවෙන්. පිංවත් ඔබටත් මටත් මේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනේ අසිරිය ලබාදෙන්න බෝධිසත්වයන් කී වතාවක් නම් ජීවිතය මරණයට දමන්න ඇතිද? උන්වහන්සේගේ අතින් පාරමී ශක්තියේ කුසල් සංස්කාරයන්ගේ බලවත්භාවය නිසාම සම්මා සම්බුද්ධ ඥානයත් ජීවිතයත් දෙකම දිනාගන්නවා. ඔබත් මමත් උදෙසා මෙවන් අසිරිමත් කැපවීම් කළ තවත් උත්තමයෙක් ගැන කෙසේ නම් සිතන්නද? පිංවත් ඔබේ අම්මා තාත්තා පුතා දුව ඥාතිවරයා වැඩිම උනොත් අවුරුදු 50ක් දුක්විදින්න ඇති. එත් ඒ දුක් වින්දේ ඔබට අධ්‍යාපනයේ රැකියාවේ ගෙදර දොරේ විවාහ ජීවිතේ වටිනාකම කියාදෙන්නමයි ඒ කියන්නේ දුකට පාර කියාදෙන්නමයි. එහෙත් කල්ප ලක්ෂ ගණනක් පුරාවට මහා සාගරය ලේ ධාතුවෙන් පුරවපු මහා පොළොව ශරීර මාංශවලින් වැසුව ඔබ වෙනුවෙන් මහා දුක් කන්දරාවක් වින්ද අම්මා කෙනෙක් තාත්තා කෙනෙක් ඥාතිවරයෙක් ඉන්නවා මේ ලෝකයේ ඉන්නවා. ඒ උතුම් අම්මා තාත්තගේ මහා කරුණා ගුණයේ සෙවණටමයි අප සේන්දුවෙන්න ඕනේ. ඒ උතුම් කරුණාගුණය තුළයි අපේ අසරණ භාවයට සරණක් තිබෙන්නේ. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ලොවතුරා සම්බෝධිය අවබෝධකොටගෙන හතලිස් පස් වසරක් පුරාවට උන්වහන්සේ තම සිරිපතුල්වල කරගැට දියපට්ටා මතුවෙන තුරාවට යොදුන් සිය දහස් ගණන් දෙපයින්ම වැඩමකොට අසරණ සත්වයන් සොයාගෙන ගියේ සද්ධර්මයේ සැනසිල්ල ලබාදීමටයි.

සාර සංඛ්‍යාය කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් පුරාවට රැස්කළ පාරමී ධර්මයන්ගේ ඵලය වන සම්මා සම්බෝධිය හතලිස් පස් වසරකින් නිමාකරලා පිරිනිවන් මංවකයේ සැනසිලා උන්වහන්සේ දේශනාකරන්නේ "සියළු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි" කියන ධර්මතාවයයි. මේ අනිත්‍යයි කියලා දේශනා කරන්නේ හිස ගිනි ගත්තෙක් ඒ ගින්දර නිවන්න යම් වෙහෙසක්ද ගන්නේ ඊට වඩා වෙහෙසක් ගෙන මේ හවගින්දර නිවාගන්න කියන අවසාන වචනයයි සම්බුදු මුවින් පිටවෙන්නේ. උන්වහන්සේ දේශනා කළේ නැහැ පිංවතුන්ලාට තට්ටු දෙකේ ගෙදරක් හදාගෙන හොඳ රැකියාවක් ව්‍යාපාරයක් කරගෙන විවාහයක් වෙලා දරුවන් දරා මුනුපුරන් හදාගෙන ජීවත්වෙන්න එය සැපයක්ය කියලා. උන්වහන්සේ දේශනා කළේ නැහැ කිසිදු දිවය බුහුම තලයක එක දශමයක් හෝ නිත්‍ය ස්ථිර සැපයක් තිබෙනවා කියලා. ඇයි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ එහෙම දේශනා නොකළේ?

අනේ මේ සත්වයා මේ කෙටි සැපයට මුලාවී කල්ප ගණන් වන අබුද්ධෝත්පාද කාලවල මංමුලාවට පත් වී දුක්විදිය කියන මහා කරුණාවෙන්මයි. ඔබ උදෙසා මෙවන් අසිරිමත් මහාකරුණා ගුණය ලයෙහි දරාගෙන වැඩසිටිය උතුම් ශාස්තෘත්වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණයේ සෙවණට ඔබ ලංවෙන්න. උන්වහන්සේ කැමතිවුනේ නැහැ සත්වයා හවයේ දුකෙන් දුකට යනවා දකින්න. එවන් අසිරිමත් ශාස්තෘත්වහන්සේ නමකගේ රැකවරණයෙන් ඔබ දුරස්වෙන්න එපා ! ඒ අයෝමය චරිතය පුරා බලනකොට කල්ප ගණනාවක් පිරු පාරමීධර්මයන්ගේ ඵලය ප්‍රඥාව හැටියට ජීවිතයට එකතුකොටගත් ආදර්ශයමයි අපිට වැදගත් වෙන්නේ. මේ පාරමී ශක්තියේ ඵලය තුළින් තමයි මහාසිහනාද සූත්‍රයේ

දේශනාකරන බුදුරජාණන්වහන්සේ ලෝකයාට සිංහනාද කරන තථාගත බලයන් සකස්වෙන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ සතු වූ උතුම් ඥානයන් ගැන නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. සත්වයාගේ පෙර ජීවිතය දැකීමේ පුර්වෙනිවාසානුස්සති ඥානය, සත්වයාගේ මරණින් පසු ජීවිතය දැකීමේ චුතුපපාත ඥානය, දිව්‍ය වක්ඛු ඥානය, දිව්‍ය ශ්‍රෝත ඥානය, සත්වයාගේ ආශ්‍රවයන් ක්ෂය වූ බව දැනගන්නා ඥානය, යමක ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ ඥානය, සත්වයාගේ ධ්‍යාන විමොක්ෂ සමාධි සමාපත්තීන්ගේ ස්වභාවය දැනගැනීමේ ඥානය, ආශ්‍රව නොමැති වේතෝවිමුක්තියන් ඥානයවිමුක්තියන් ප්‍රත්‍යක්ෂකොට ඊට පැමිණ වාසය කිරීමේ ඥානය කියන මේ උතුම් සම්මාසම්බුද්ධ ඥානයන්ගේ ආශ්වර්යවත් භාවය නිරතුරුවම සිහිපත්කරන්න. ඔබ වෙනුවෙන්ම පිරු පාරමී ශක්තියේ ඵලය හැටියට මේ උතුම් ඥානයන් දකින්න.

මෙවැනි උතුම් ඥානයන්ගෙන් පරිපූර්ණ වූ ශාස්තෘන්වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණයේ සෙවණ ඔබේ ජීවිතයේ එකම රැකවරණය කොට ගන්න. මෙවන් අසිරිමත් කැපවීම් ඔබ වෙනුවෙන් කළ බුදුරජාණන්වහන්සේට පිංවත් ඔබේ ජීවිතය පූජාකරන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේට මේ ජීවිතය අයිති බව සිතන්න. මේ සිතුවිල්ලක් පාසා ඔබ ඇතිකරගන්නේ ආකාරවකී ශ්‍රද්ධාවට අවශ්‍ය ගුණාංගයි. ඒ පිරිසිදු ආකාරවකී ශ්‍රද්ධාව සකස්වූන තැනදී එහි හේතුඵල ධර්මයන් නිසාම ඔබතුළ මිලභට වැඩෙන්නේ වීර්යයයි. කුමක් කෙරෙහිද ඔබ වීර්යය ඇති කරගන්නේ? බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්ම මාර්ගයේ පෙරටම විශ්වාසයෙන් යුතුව ගමන් කරන්නයි. පිංවත් ඔබ වීර්යයෙන් පෙරට යන ගමනේදී අධි වීර්යයෙන් බැහැර වෙනවා. ණීන වීර්යයෙහුත් බැහැර වෙනවා. ඔබ හැම මොහොතකම මාධ්‍යස්ථභාවය තුළ සිටිමින් ඔහු නුවණින් මෙනෙහි කරනවා බුදුරජාණන්වහන්සේ අපිට කුමක්ද දේශනාකොට තිබෙන්නේ කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධය තුන් ආකාරයටම මෙනෙහි කරන්න කියලා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. අතීත පංචඋපාදානස්කන්ධය වර්තමාන පංචඋපාදානස්කන්ධය අනාගත පංචඋපාදානස්කන්ධය වශයෙන්.

මේ ලිපිය පුරාවට සඳහන් කළා බෝධිසත්වයන් ගැන. බෝධිසත්වයන් ගේ මතකය අපි දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේගේ පාද මූලය දක්වා අතීතයට අරගෙන ගියා. ඒ ඇත අතීතයේ පටන් මේ මොහොතේ අති ගෞරවයෙන් මතකයට නැගෙන බුදුරජාණන්වහන්සේගේ රූපකය උන්වහන්සේගේ ගුණයන් ඥානයන් සියල්ලක්ම අතීත පංචඋපාදානස්කන්ධයන්මයි. සුමේධ තාපසයන් හැටියට මඩ වගුරක නිදාගෙන දීපංකර බුදුරජාණන්වහන්සේට පාපිස්නාවක් වූ ඒ සුමේධ තාපසයන්ගේ රූපය අනිත්‍ය වී ගියා. ඒ උතුම් ක්‍රියාව තුළින් සකස්වූණා වූ වේදනා සංඥා සංඛාර විඤ්ඤාණ සියල්ලම අනිත්‍ය වී ගිය පංචඋපාදානස්කන්ධයන්මයි. සාර සංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් පිරුවා වූ දස පාරමී ධර්ම, වින්දා වූ සැප දුක්, ලැබුවා වූ අවබෝධයන් අනිත්‍යතාවයට පත් වූ පංචඋපාදානස්කන්ධයන්මයි. අතීත පාරමී ශක්තියෙන් සකස්වූනාවූ දෙතිස්මහා පුරුෂ ලක්ෂණ ඒ ආශ්වර්යමත් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ රූපකය අනිත්‍යභාවයට පත් වූ පංචඋපාදානස්කන්ධයක්මයි සාර සංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් මම ඔබ වෙනුවෙන්ම පංචඋපාදානස්කන්ධය නිත්‍යභාවයෙන් වින්දා වූ බෝධිසත්වයින් වහන්සේගේත් සම්මා සම්බුද්ධ ඥානයේ ගුණයන්ගෙන් පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය ප්‍රත්‍යක්ෂකොටගත් බුදුරජාණන්වහන්සේගෙන් මතකය අතීත පංචඋපාදානස්කන්ධයන් පමණක්ම නම් ඔබේ ජීවිතය මගේ ජීවිතය ගැන මොන බලාපොරොත්තු තබා ගන්නද? මගේම කොටගත් මේ රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව හේතුවෙන්ම සකස්කොට ගත් විදීම් මොන තරම් නම් ප්‍රෝඩාවක්ද? සාරා සංඛ්‍යය කල්ප ලක්ෂ ගණනාවක් මුළුල්ලේ බෝධිසත්වයින් මහා සාගරයේ ජලය පරදා රුධිරය දන්දෙන කොට, මහා පොළොවේ පස් පරදා ශරීර මාංශ දන්දෙනකොට සකස්කොට ගත් විදීම් හඳුනාගැනීම් වේතනාවන් විඤ්ඤානයන් සියල්ලම අනිත්‍යයේ අර්ථයටම අයත් දේවල්. ඔබතුළ සකස්වෙන වර්තමාන පංචඋපාදානස්කන්ධය තුළින් අතීත පංචඋපාදානස්කන්ධයමෙහෙහි කරනවා. ඒ මෙනෙහි කරන මොහොතේම වර්තමානයත් අතීතයට ගොසින්. මෙසේ මෙනෙහි කරනකොට තමා තුළ සකස්වෙන්නේ බියක්. අනිත්‍ය වූ රූපයන් නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීමෙන් සකස්වෙන බියක්. මේ බිය ඔබතුළ තව තවත් වීර්යය සකස්කොට දෙනවා. ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න මේ වීර්යය සකස්කොට දෙනවා. ධර්ම



මාර්ගයේ පෙරට යන්න මේ වීර්යය ඔබතුළ සකස්වෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ඔබ ඇති කරගත් ආකාරවනී ශ්‍රද්ධාව නිසාමයි. දැන් ඔබතුළ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව තුළින් වීර්යයත් සකස් වෙලයි තියෙන්නේ. මිළහට ඔබතුළ හිරිඔතප් කියන කාරණාවයි සකස්වෙන්නේ. ඔබතුළ හිරිඔතප් කියන කාරණාවයි සකස්වෙන්නේ. ඔබතුළ ලැජ්ජා බය දෙක නැතිකම සකස්වෙන්නේ අනිත්‍ය වූ රූපයන් අනිත්‍ය වූ වේදනාවන් මගේ කොට ගැනීම නිසාමයි. ඔහු මෙනෙහි කොට බලනවා කුමක් නිසාද මේ ලැජ්ජා භය නැතිකම සකස්වෙන්නේ කියලා. රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව නිසාමයි. රූපය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව නැති කරගැනීම උදෙසා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කළ මාර්ගය ඔහු තුළින් මෙනෙහි කරනවා. මේ වන විට ඔහු තුළ සම්මා දිට්ඨිය වැඩිලයි තිබෙන්නේ. ඒ සම්මා දිට්ඨිය වැඩිමේ ඵලය හේතුවෙන්ම ඔහු දකිනවා සම්මා සතිය ඇතිකරගැනීමට නම් සම්මා වාචා සම්මා කම්මන්ත සම්මා ආජීව කියන ශීලයට අයත් අංගයන් හොඳින් වැඩෙන්න අත්‍යවශ්‍යයි කියලා. ඔහු ශීලයටම ජීවිතය තුළින් මුල් තැන දෙනවා. ශීලයත් ජීවිතයත් ඔහු දෙකක් හැටියට නෙමෙයි දකින්නේ. ශීලයමයි ඔහු ජීවිතය හැටියට දකින්නේ. ඔහු ශීලයෙන් ශක්තිමත් වෙනකොට ඔහු තුළ අව්‍යාපාද අවිහිංසා නෙක්ඛම්ම සංකල්පයන් ශක්තිමත්ව වැඩෙනවා. මෙන්ම මේ තැනට පිංවත් ඔබව ගේන්න තමයි ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ ඔබට මේ ජීවිතයේදීම වතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධ කර ගැනීමට නම් ශ්‍රද්ධාව වීර්යය හිරිඔතප් කියන කාරණා තුනමයි අත්‍යවශ්‍ය වෙන්නේ කියලා දේශනා කරන්නේ. ශීලයෙන් ඔබ පරිපූර්ණ වෙච්ච තැනමයි ඔබ තුළ සමාධිමත් සිතක් සකස්වෙන්නේ ඒ සමාධිමත් සිතමයි. පිංවත් ඔබට පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම ස්වභාවය මතුකොට පෙන්වා දෙන්නේ. බොහොම සුවසේ මංමුලා නොවී පිංවත් ඔබ තුළින්ම ධර්මාවබෝධයට යන මාර්ගය බුදුරජාණන්වහන්සේ නමැති කල්‍යාණ මිත්‍රයා ඔබට පැහැදිලි කොටදී තිබෙනවා. අප සෑම විටම ධර්මයේ හැඩ රුව අප තුළම තබාගෙන සමාජය තුළ ධර්මය සොයනවා. අපේ ඥාතීන් ගුරුවරුන් නිරතුරුවම අපට උගන්වන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධය විඳින්න මිළ කරන්න විකුණන්න. නමුත් බුදුරජාණන්වහන්සේ නමැති ගුරුවරයා නිරතුරුවම අපට ශ්‍රද්ධාව නැමති විෂය උගන්වන්නේ පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය අවබෝධකොට ගැනීමටයි. පිංවත් ඔබතුළ නිවීමේ මාර්ගයට අවතීර්ණ වීමට වීර්යයක් සකස් නොවෙනවා නම් ඔබ වහා කළ යුත්තේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ශක්තිමත් කොට ගැනීමයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවේ දුර්වලභාවය නිසාමයි පිංවත් ඔබ තුළ වීර්යය සහ ශීලය කියන කාරණාවන් දුර්වල වෙන්නේ. එම නිසා සියල්ලටම පෙරාතුව තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවටම මුල් තැන දෙන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේ ධර්මරත්නය සංසරත්නය පිලිබඳ අවල විශ්වාසය ඔබ තුළින්ම මතු වෙන මොහොතේ ඊට සාපේක්ෂව ඔබ තුළ වීර්යමයි සකස්වෙන්නේ. එම වීර්යය තුළ පිංවත් ඔබ ශීලයේ ශක්තියමයි ජීවිතයට එකතුකොට ගන්නේ. මේ කාරණා තුන පිංවත් ඔබව ශක්තිමත් ආකාරයට ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළට ස්ථානගත කරනවා. බුදුරජාණන්වහන්සේ අප සෑමට කල්‍යාණමිත්‍රභාවයෙන් යුතුව දේශනා කොට වදාළ ශ්‍රද්ධා වීර්යය හිරිඔතප් කියන කාරණාවන් නිවීමේ මාර්ගයේ ප්‍රමුඛතාවයන් හැටියට අප ජීවිතයට එකතු කරනොගත්තොත් දුක නැමැති සහකාරිය සමග අපට භාවයේ තව ගොඩක් දුරක් යන්නම සිදුවේවි. අනාගත යාග භූමිවල අපි නොවිඳිනා දුක්විඳිවි. එම නිසා ශ්‍රද්ධාව වීර්යය හිරිඔතප් කියන ධර්මතාවයන් තුළින්ම බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ සැබෑම ධර්ම යාගය ඔබේ ජීවිතයට එකතු කොටගන්න.

මිනිසුන් මරණ සතුන් මරණ හිංසාකරන යාගභූමිවල යාගකරුවන්ටත් වීර්යය කියන කාරණය හොඳින් පිහිටලා තිබෙනවා. කොටින්ම ඔවුනට ඇත්තේ අධිවීර්යයයක්. මේ අධිවීර්යයයක් සකස්වෙන්නේ රූපය කෙරෙහි ඇතිකොටගත් දැඩි තෘෂ්ණාව හේතුවෙන්. රූපය ඇසුරෙන් සකස්වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධයට ඇති දැඩි තෘෂ්ණාව හේතුවෙන්. මිනිසුන්ගේ කිරිසන් සතුන්ගේ මරණ අදෝනාවන් තුළින් තම ජීවිතයට තම ඥාති වර්ගයාගේ වර්ගයාගේ ජීවිතවලට ආයුෂ වර්ණය සෑපය බලය සොයන මේ අයව වීර්යය විසින් අකුසලයෙන් අකුසලයටමයි ඇද දමන්නේ. මොවුන්ගේ වීර්යය පෝෂණය වී ඇත්තේ අසද්ධාව තුළින්මයි. අසද්ධාව තුළින් පෝෂණයවන වීර්යය ක්‍රියාත්මකභාවයෙන් බොහෝම බලවත් වෙනවා. සත්වයාව සංසාරික භව ගමනේදී කල්ප ගණන් සතර අපායන්හි ප්‍රමදභාවයට පත්කරවන්නේ අසද්ධාවෙන් පෝෂණය වූන වීර්යයයේ හේතුවල ධර්මයන්මයි. අසද්ධාව තුළින් සකස්වෙන

මිත්‍යාදාෂ්ටිය නිසා රූපය නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසාම අසීමිත ඇලීම් සහ ගැටීම් දෙසට ඔබව යොමුකරවනවා. එහි එලය දුස්සීලභාවයමයි. දුස්සීලභාවයේ එලය සතර අපායමයි.

පින්වත් ඔබ බොහෝම විවේකීව පරිස්සමෙන් හිතන්න ඕනේ. ඔබ ඔය ඉටුකරන වගකීම් ඉටුකිරීම උදෙසා ගන්න විරියා අවංකම සද්ධාවෙන්ද අසද්ධාවෙන්ද පෝෂණයවෙලා තියෙන්නේ කියලා. වර්තමාන ලෝකයේ මනුෂ්‍යයන් තුළ බොහෝ විට ක්‍රියාත්මක වන විරියා අසද්ධාව තුළින්ම සකස්කොටගත් විරියායක්. අසද්ධාව තුළින්ම සකස්කොටගත් අධිවිරියා නිසාම ප්‍රභූ ජීවිතයක් ගතකොට මියගිය මහත්මයෙක් මරණින් මතු ලැබූ උපත ගැන එක්තරා හික්ෂුවක් සමාධියෙන් අරමුණු කොට බලනවා. එවිට එම ව්‍යාපාරික ප්‍රභූ මහත්මයා මරණින් මතු උරු කුලයක උපත ලබලා. හොඳින් නුවණින් ධර්මනුකූලව මෙනෙහි කරන්න. තම ප්‍රභූත්වය ආරක්ෂාකොට ගැනීම සඳහා සිදුකළ යහපත්ගේ එලයයි මේ උරු ජීවිතය. ඇයි මේ උරු කුලයක ඉපදුනේ? නැවත නැවත හිංසාවට ලක්වෙමින් මැරුම් කන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා තිරිසන් සතුන්වෙලා උපදින සතුන් මැරෙන මොහොතේ එම සත්ව සංඥාවම එම සත්ව රංචුව උපදානය කොට ගන්නා නිසා ආත්ම භාව 500යක පමණ එම කුලයේම උපදිනවා කියලා. උරා මැරෙන වෙලාවේ උරු රංචුවමයි උපදානය වෙන්නේ. එම නිසා ඊරියකගේ කුසකම නැවත ප්‍රතිසන්ධිය සකස්කොට ගන්නවා . ඒ කියන්නේ නැවත නැවත හිංසාවට ලක්වෙමින් මැරුම් කන්න. ඕනෑම උරුරෙක් ස්වභාවිකව වයසට ගොස් මැරෙන්නේ නැහැ. මැරිලා වළදමන්නේ නැහැ. හිංසාවට ලක් කරලාමයි මරන්නේ. තිරිසන් සතුන්ගෙන් වැඩියෙන්ම හිංසාවට පත්කොට මරණ සතා තමයි උරා. හිසට පොලු වලින් ගහලම තමයි උරා මරන්නේ. පොලු වලින් ශරීරයට ගහලා මස තලනවා. පණපිටින් සිටියදීම පණ ගැහෙන ගමන්ම සමේ රෝම පුළුස්සනවා.

මේ සතුන් මැරෙන්න පෙරාතුව ඇයි මේ තරම් දහදුක් විදින්නේ. අතීත භාවයන්හිදී මනුෂ්‍යයින් ප්‍රභූන් වශයෙන් ඉපදිලා තම ආයුෂ වර්ණය සැපය බලය උදෙසා අග්‍රද්ධාවේ විරියයෙන් පවත්වපු මිනිස් යාගයන් සත්ව යාගයන් නිසාමයි. ප්‍රභූ ව්‍යාපාරික ජීවිතයක් ලබලා එම ප්‍රභූ භාවය නිසාම සියළු යස ඉසුරු සම්පත් ලබලා සුබෝපහෝගී ජීවිත ගත කරලා මැරෙන මොහොතේ එක නිමේෂයක ප්‍රමාදයකින් උරු කුලයක පිළිසිඳගන්නවා. අග්‍රද්ධාව තුළින් සකස්වෙන විරියය ගැන පිංවත් ඔබ ගොඩාක් පරිස්සම් වෙන්න ඕනේ. මේවා කියවලා මෙය සටහන් තැබූ හික්ෂුවට හිංසා කිරීමට නොවේ සිතිය යුත්තේ. තමා තමාට හිංසාකරගන්නා වූ අග්‍රද්ධාවේ විරියයෙන් අප්‍රමාදව මිදී තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස් ගැනීමයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඔබ තුළ සකස්වෙන්නේ කල්‍යාණමිත්‍ර ඇසුරත් සද්ධර්මශ්‍රවණය කිරීමත් තුළින්මයි. ශ්‍රවණය කළා වූ සද්ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කිරීම තුළින්මයි. විරියය කියන වචනයට සැබෑම වටිනාකම සැබෑම අර්ථය ලබාදෙන්නේ ශ්‍රද්ධාව විසින්. ශ්‍රද්ධාවේ අර්ථයෙන් පෝෂණය වූන විරියය ඔබේ විරියය ඔබේ ඉලක්කය සකස්කොට දෙන්නේ ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළටමයි. ඒ හේතුව නිසාමයි ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ මේ ජීවිතය තුළදීම ධර්මාවබෝධයෙන් සැනසීමට අවශ්‍ය නම් ශ්‍රද්ධාව විරියය හිරිමතස් කියන කාරණා තුනයි ඔබ වැඩිය යුත්තේ කියලා දේශනා කරන්නේ. භාවනා කරන පිංවතුන්ලාත් මේ කාරණය බොහෝම හොඳින් සිහියට ගන්න ඕනේ. බුදුරජාණන්වහන්සේ ධර්මරත්නය සංසරත්නය පිලිබඳ කියවීමෙන් හැදෑරීමෙන් අපි ලබන දැනුම ශ්‍රද්ධාව නොවේ. ශ්‍රද්ධාව සකස්වීමට දැනුම ඉවහල් වෙනවා. මේ දැනුම ශ්‍රද්ධාව වශයෙන් හඳුනාගෙන භාවනාවන්ට යොමුවූන විශාල පිංවතුන්ලා පිරිසක් සමාජයේ සිටිනවා. යම් පිංවතෙක් භාවනාව හුදු කායික මානසික සුවයක් ලබාගැනීම සඳහා පමණක් නම් සිදු කරන්නේ ශ්‍රද්ධාවේ අවශ්‍යතාවයක් මතු වෙන්නේ නැහැ. නමුත් පිංවත් ඔබ සසර දුකෙන් එතෙර වීම සඳහා වතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය උදෙසා නම් භාවනා කරන්නේ තෙරුවන්ව කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවයි සම්මා දිට්ඨිය ඔබ තුළ සකස් කර දෙන්නේ. සම්මා දිට්ඨියෙන් තොරව සම්මා සතියක් සම්මා සමාධියක් ගැන සිතීම විහිළුවක් වෙනවා. මෙතනදී ඔබ උපේක්ෂාව තුළ සිටිමින් ලෝකය තුළ දුකත් සැපත් අතර දෝලනය වීම පමණක්මයි සිදුවන්නේ. ලෝකයෙන් මිදීම දෙසට ගමන් කරන්නේ නැහැ.

ලෝකයෙන් මිදීමට නම් වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයේ මුල්ම ආර්ය සත්‍ය වන පංචඋපාදානස්කන්ධය දුකය කියන කාරණය දුකට හේතුව හේතුව තෘෂ්ණාව කියන කාරණය භාවනා කරන පිංචතා දැනගන්න ඕනේ. තෘෂ්ණාව ප්‍රභාණය කිරීමේ මාර්ගයයි භාවනාව කියන කාරණය තුළින් දැනගන්න ඕනේ. ඒ දැකීම ඔබ තුළ සකස්කොට දෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවයි. ශ්‍රද්ධාව තුළින් සකස්වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධය අනිත්‍ය කියන දැක්ම ඔබ තුළ නැත්නම් භාවනාව තුළින් ඔබ ආශ්වාදයක්මයි බලාපොරොත්තු වෙන්නේ. මෙතනදී ඔබ සුවසේ නින්ද යන්නයි ශරීරය ප්‍රසන්නභාවයෙන් පවත්වාගෙන යන්නයි සාමජයේ හැමෝටම ප්‍රිය වෙන්නයි මෙමත්‍රී භාවනාව වඩන්නේ. ගැටළුකාර සංකීර්ණ සිතිවිලිවලට විවේකයක් ලබාදීම උදෙසාය ඔබ ආනාපානසති භාවනාව වඩන්නේ. සමාජය කෙරෙහි ඇති ගැටීම් හීන කරගැනීම උදෙසාය ඔබ සතර සති පටියාන ධර්මයන් වඩන්නේ. මේ සෑම ඉලක්කයකම තිබෙන්නේ ආශ්වාදයක්මයි. ඉලක්ක ආශ්වාදයක් බවට පත්වන්නේ චේතනාව අශ්‍රද්ධාවෙන් පෝෂණය වූ නිසාමයි. තෙරුවන් කෙරෙහි ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව තුළින් ඔබ ඇතිකරගන්න ඉලක්කය ආශ්වාදය ආදීනවය විනිවිද දකිමින් නිස්සරණය දෙසට ඔබව යොමුකරනවා. පින්වත් ඔබ මේ ජීවිතයේදීම උතුම් සද්ධර්මයේ සැබෑම අර්ථය වන ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළට අර්ථවත්ව ප්‍රවිශ්ට වීමට නම් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මරත්නයේ සංසරත්නයේ සැබෑම ගුණයන් ඤාණයන් පිලිබඳව ඇතිකරගන්නා ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව මූලිකම සුදුසුකම වන බව බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මය තුළින්ම තේරුම් ගත යුතු වෙනවා.